

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

Зміст	Сторінка
Заява керівництва про відповідальність за підготовку і затвердження фінансової звітності	1
Звіт незалежного аудитора	2 - 6
Звіт про сукупний дохід	7
Звіт про фінансовий стан	8 - 9
Звіт про зміни в капіталі	10
Звіт про рух грошових коштів	11
Примітки до фінансової звітності	12 - 66

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Заява керівництва про відповідальність за підготовку і затвердження фінансової звітності за рік, що закінчився 31 грудня 2022

Керівництво Товариства з обмеженою відповідальністю "Експансія" (надалі – «Товариство») несе відповідальність за підготовку фінансової звітності, що достовірно відображає у всіх суттєвих аспектах фінансовий стан Товариства станом на 31 грудня 2022 року, а також результати його діяльності, рух грошових коштів і зміни в капіталі за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, у відповідності до Міжнародних Стандартів Фінансової Звітності (надалі – «МСФЗ»).

Під час підготовки фінансової звітності у відповідності до МСФЗ керівництво Товариства несе відповідальність за:

- вибір належних принципів бухгалтерського обліку та їх послідовне застосування;
- застосування обґрунтованих оцінок і суджень;
- дотримання принципів МСФЗ або розкриття усіх суттєвих відхилень від МСФЗ у примітках до фінансової звітності;
- підготовку фінансової звітності відповідно до МСФЗ, згідно припущення, що Товариство і далі буде здійснювати свою діяльність у найближчому майбутньому, за виключенням випадків, коли таке припущення не буде правомірним;
- облік та розкриття у фінансовій звітності всіх відносин та операцій між пов'язаними сторонами;
- облік та розкриття у фінансовій звітності всіх подій після дати балансу, які вимагають корегування або розкриття;
- розкриття всіх претензій у зв'язку з судовими позовами, які були, або, можливі в найближчому майбутньому;
- достовірне розкриття в фінансовій звітності інформації про всі надані кредити або гарантії від імені керівництва.

Керівництво Товариства також несе відповідальність за:

- розробку, впровадження та забезпечення функціонування ефективної і надійної системи внутрішнього контролю у Товариству;
- ведення бухгалтерського обліку відповідно до законодавства та стандартів бухгалтерського обліку відповідної країни реєстрації Товариства;
- прийняття заходів у межах своєї компетенції для захисту активів Товариства;
- виявлення та попередження фактів шахрайства та інших зловживань.

Дана фінансова звітність станом на 31 грудня 2022 року, що підготовлена у відповідності до МСФЗ, затверджена 16 червня 2023 року.

Т.в.о директора ТОВ "Експансія"
Лисянська О.С.

Головний бухгалтер ТОВ
"Експансія"
Куберт Л.В.

Звіт незалежного аудитора

Учасникам

Товариства з обмеженою відповідальністю «ЕКСПАНСІЯ»

Звіт щодо аудиту фінансової звітності

Думка із застереженням

Ми провели аудит фінансової звітності Товариства з обмеженою відповідальністю «ЕКСПАНСІЯ» (далі – «Товариство»), що складається зі звіту про фінансовий стан на 31 грудня 2022 р., звіту про сукупний дохід, звіту про зміни у капіталі, звіту про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, та приміток до фінансової звітності, включаючи стислий виклад значущих облікових політик.

На нашу думку, за винятком впливу питань, описаних в пунктах (i), (iii) та можливого впливу питання, описаного в пункті (ii) розділу «Основа для думки із застереженням» нашого звіту, фінансова звітність, що додається, відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Товариства на 31 грудня 2022 р. та його фінансові результати і грошові потоки за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ») та, в усіх суттєвих аспектах, відповідає вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV щодо складання фінансової звітності.

Основа для думки із застереженням

- (i) Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року Товариство не здійснило розрахунок очікуваних кредитних збитків, як того вимагає МСФЗ 9 «Фінансові інструменти», відносно фінансових активів, які виникли в результаті операцій з пов'язаними сторонами, а саме: торгової та іншої поточної дебіторської заборгованості в сумі 397 612 тис. грн. та 279 723 тис. грн., відповідно; векселів пов'язаних сторін в сумі 233 059 тис.грн. та 199 900 тис.грн., відповідно. За відсутності такого розрахунку, ми не змогли оцінити вплив даного відхилення від МСФЗ на балансову вартість зазначених фінансових активів, відповідного резерву під очікувані кредитні збитки та фінансових результатів за рік.
- (ii) Ми не змогли отримати прийнятні аудиторські докази у достатньому обсязі відносно строків отримання грошових коштів за частиною іншої поточної дебіторської заборгованості в сумі 359 299 тис. грн. та 279 723 тис. грн. станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року, відповідно, та векселями пов'язаних сторін в сумі 233 059 тис.грн. та 199 900 тис.грн., відповідно. Як наслідок, ми не змогли переконатись відносно їх класифікації як поточні активи Товариства, а також оцінити, чи існувала потреба в будь-яких коригуваннях їх балансової вартості станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року, та можливого впливу таких коригувань на фінансовий результат за 2022 та 2021 рік.
- (iii) Станом на 31 грудня 2021 року Товариство не оцінило суму очікуваного відшкодування вартості основних засобів та нематеріальних активів, відображених в звіті про фінансовий стан в сумі 489 749 тис. грн. та 292 037 тис.грн., відповідно, за існування ознак можливого зменшення їх корисності, що є відхиленням від Міжнародного стандарту бухгалтерського обліку 36 «Зменшення корисності активів». Це сталося через рішення, прийняте управлінським персоналом, що призвело до висловлення нами думки із застереженням щодо фінансової звітності за зазначений рік. Оскільки вартість необоротних активів на початок періоду впливає на визначення фінансових результатів, ми не змогли визначити, чи існує потреба в коригуваннях фінансових результатів за 2022 рік.

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту («МСА»). Нашу відповідальність згідно з цими стандартами викладено в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності» нашого звіту. Ми є незалежними по відношенню до Товариства згідно з прийнятим Радою з Міжнародних стандартів

ТОВ «Бейкер Тіллі Україна», що провадить свою діяльність під брендом «Baker Tilly», є членом глобальної мережі Baker Tilly International Ltd., членами якої є окремі та незалежні юридичні особи.

вул. Фізкультури, 28, Київ, 03150, Україна
Т: + 380 (44) 284 18 65
Ф: + 380 (44) 284 18 66
info@bakertilly.ua, www.bakertilly.ua

Now, for tomorrow

етики для бухгалтерів («PMСЕБ») Міжнародним Кодексом Етики Професійних Бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) («Кодекс РМСЕБ») та етичними вимогами, застосовними в Україні до нашого аудиту фінансової звітності, а також виконали інші обов'язки з етики відповідно до цих вимог та Кодексу РМСЕБ. Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки із застереженням.

Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності

Ми звертаємо увагу на Примітку 1.2 та Примітку 2.1 в фінансовій звітності, у яких йдеться про те, що з 24 лютого 2022 р. на діяльність Товариства значно вплинуло триваюче військове вторгнення в Україні, та що масштаби подальшого розвитку подій або терміни припинення цих дій є невизначеними. Як зазначено в Примітці 2.1, ці події або умови, разом із іншими питаннями, наведеними в Примітці 2.1, вказують, що існує суттєва невизначеність, що може поставити під значний сумнів здатність Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Пояснювальний параграф

Ми звертаємо увагу на Примітку 38 до фінансової звітності, що описує значну концентрацію операцій Товариства з пов'язаними сторонами. Нашу думку не було модифіковано щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, що, на наше професійне судження, були значущими під час нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання розглядалися в контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та враховувались при формуванні думки щодо неї, при цьому ми не висловлюємо окремої думки щодо цих питань. Додатково до питань, описаних в розділі «Основа для думки із застереженням», та в розділі «Суттєва невизначеність, що стосується безперервності діяльності», ми визначили, що нижче описані питання є ключовими питаннями аудиту, інформацію щодо яких слід надати в нашому звіті.

Ключове питання аудиту	Яким чином наш аудит розглядав ключове питання аудиту
Дотримання умов кредитних угод <i>Дивіться Примітку № 28</i> У відповідності до деяких кредитних угод Товариство повинно дотримуватися певних фінансових та нефінансових умов. Потенційне порушення умов за однією кредитною угодою може призводити до крос-дефолту за іншими угодами. Потенційне дострокове погашення зобов'язань через порушення умов кредитних угод може вплинути на класифікацію процентних кредитів та запозичень в звіті про фінансовий стан та на оцінку принципу безперервності діяльності Товариства, що використовувався при складанні фінансової звітності. З цих причин ми визначили, що дотримання умов кредитних угод було ключовим питанням аудиту.	Ми перевірили умови кредитних угод, включаючи визначення фінансових коефіцієнтів та події, що спричиняє невиконання зобов'язань. Ми оцінили розрахунки управлінського персоналу щодо фінансових коефіцієнтів та звернули особливу увагу на класифікацію складових, включених чи вилучених із розрахунку фінансових коефіцієнтів. Ми оцінили класифікацію процентних кредитів та позик в складі довгострокових чи короткострокових зобов'язань. Ми проаналізували інформацію щодо дотримання умов кредитних угод, наведену в фінансовій звітності.

Інша інформація

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація складається з інформації, яка міститься в Звіті про управління за 2022 рік (але не є фінансовою звітністю та нашим звітом аудитора щодо неї), який ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора.

Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію та ми не робимо висновків з будь-яким рівнем впевненості щодо цієї іншої інформації.

У зв'язку з нашим аудитом фінансової звітності нашою відповідальністю є ознайомитися з іншою інформацією зазначеною вище, та при цьому розглянути, чи існує суттєва невідповідність між іншою

інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, отриманими під час аудиту, або чи ця інша інформація виглядає такою, що містить суттєве викривлення.

Ми дійшли висновку, що фінансова інформація, наведена в Звіті про управління за 2022 рік, в усіх суттєвих аспектах, узгоджується з фінансовою звітністю за звітний період.

Якщо на основі проведеної нами роботи стосовно іншої інформації ми доходимо висновку, що існує суттєве викривлення цієї іншої інформації, ми зобов'язані повідомити про цей факт.

Ми дійшли висновку, що інша інформація є суттєво викривленою з тих саме питань, які наведені вище в пунктах (i) та (iii) в розділі «*Основа для думки із застереженням*» нашого звіту. Ми також не змогли отримати прийнятні аудиторські докази в достатньому обсязі стосовно питання, наведеного в пункті (ii) в розділі «*Основа для думки із застереженням*» нашого звіту. Отже, ми не змогли визначити, чи ця інформація є суттєво викривленою у зв'язку з такими питаннями.

Відповідальність управлінського персоналу та тих, кого наділено найвищими повноваженнями, за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо фінансової звітності, а також за таку систему внутрішнього контролю, яку управлінський персонал визначає потрібною для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, розкриваючи, де це застосовано, питання, що стосуються безперервності діяльності, та використовуючи припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку, окрім випадків, коли управлінський персонал або планує ліквідувати Товариство чи припинити діяльність, або не має інших реальних альтернатив цьому.

Ті, кого наділено найвищими повноваженнями, несуть відповідальність за нагляд за процесом фінансового звітування Товариство.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Нашими цілями є отримання обґрунтованої впевненості, що фінансова звітність в цілому не містить суттєвого викривлення внаслідок шахрайства або помилки, та випуск звіту аудитора, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, проте не гарантує, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявить суттєве викривлення, коли воно існує. Викривлення можуть бути результатом шахрайства або помилки; вони вважаються суттєвими, якщо окремо або в сукупності, як обґрунтовано очікується, вони можуть впливати на економічні рішення користувачів, що приймаються на основі цієї фінансової звітності.

Виконуючи аудит відповідно до МСА, ми використовуємо професійне судження та професійний скептицизм протягом усього завдання з аудиту. Крім того, ми:

- ідентифікуємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства чи помилки, розробляємо й виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики, а також отримуємо аудиторські докази, що є достатніми та прийнятними для використання їх як основи для нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення внаслідок шахрайства є вищим, ніж для викривлення внаслідок помилки, оскільки шахрайство може включати змову, підробку, навмисні пропуски, неправильні твердження або нехтування заходами внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння заходів внутрішнього контролю, що стосуються аудиту, для розробки аудиторських процедур, які б відповідали обставинам, а не для висловлення думки щодо ефективності системи внутрішнього контролю Товариства;
- оцінюємо прийнятність застосованих облікових політик та обґрунтованість облікових оцінок і відповідних розкриттів інформації, зроблених управлінським персоналом;
- доходимо висновку щодо прийнятності використання управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності як основи для бухгалтерського обліку та, на основі отриманих аудиторських доказів, доходимо висновку, чи існує суттєва невизначеність щодо подій або умов,

що може поставили під значний сумнів здатність Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми доходимо висновку щодо існування такої суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу в нашому звіті аудитора до відповідних розкриттів інформації у фінансовій звітності або, якщо такі розкриття інформації є неналежними, модифікувати свою думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Втім майбутні події або умови можуть примусити Товариство припинити свою діяльність на безперервній основі;

- оцінюємо загальне подання, структуру та зміст фінансової звітності включно з розкриттями інформації, а також те, чи показує фінансова звітність операції та події, що покладені в основу її складання, так, щоб досягти достовірного подання.

Ми повідомляємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, разом з іншими питаннями інформацію про запланований обсяг та час проведення аудиту та суттєві аудиторські результати, включаючи будь-які суттєві недоліки заходів внутрішнього контролю, виявлені нами під час аудиту.

Ми також надаємо тим, кого наділено найвищими повноваженнями, твердження, що ми виконали відповідні етичні вимоги щодо незалежності, та повідомляємо їм про всі стосунки й інші питання, які могли б обґрунтовано вважатись такими, що впливають на нашу незалежність, а також, де це застосовно, щодо відповідних застережних заходів.

З переліку всіх питань, інформація щодо яких надавалась тим, кого наділено найвищими повноваженнями, ми визначили ті, що були найбільш значущими під час аудиту фінансової звітності поточного періоду, тобто ті, які є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання в нашому звіті аудитора, крім випадків, якщо законодавчим чи регуляторним актом заборонено публічне розкриття такого питання, або коли за вкрай виняткових обставин ми визначаємо, що таке питання не слід висвітлювати в нашому звіті, оскільки негативні наслідки такого висвітлення можуть очікувано переважити його корисність для інтересів громадськості.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Звітування у відповідно до частини 4 статті 14 Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII (далі – «Закон № 2258-VIII»)

Призначення аудитора та загальна тривалість завдання з аудиту

Нас було вперше призначено аудиторами Товариства 17 січня 2020 р. рішенням загальних зборів учасників Товариства для виконання обов'язкового аудиту фінансової звітності Товариства за рік, що закінчився 31 грудня 2019 р. Наше призначення було вчергове продовжено 14 листопада 2022 р. рішенням загальних зборів учасників Товариства для виконання обов'язкового аудиту фінансової звітності Товариства за рік, що закінчився 31 грудня 2022 р. Загальна тривалість безперервного виконання наших повноважень із проведення обов'язкового аудиту Товариства складає 4 роки.

Надання неаудиторських послуг та незалежність

Ми підтверджуємо, що протягом періоду з початку звітного року і до дати цього звіту аудитора ми не надавали Товариству або контролюваним ним суб'єктам господарювання неаудиторські послуги, зазначені у четвертій частині статті 6 Закону № 2258-VIII, та що ми, включаючи ключового партнера з аудиту, були незалежними по відношенню до Товариства при проведенні нашого аудиту. Крім того, протягом звітного періоду ми не надавали Товариству або контролюваним ним суб'єктам господарювання інші послуги, крім послуг з обов'язкового аудиту.

Пояснення щодо того, якою мірою вважалось можливим виявити порушення, включаючи шахрайство

Те, якою мірою наші процедури здатні виявляти порушення, зокрема пов'язані із шахрайством, залежить від характеру шахрайства та складнощів виявлення суттєвих викривлень у фінансовій звітності внаслідок цього, ефективності засобів контролю Товариства, а також характеру, строків та обсягу подальших аудиторських процедур.

Ми розробляємо та виконуємо аудиторські процедури відповідно до наших обов'язків, зазначених вище в розділі «Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності», у відповідь на оцінені ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства та для виявлення недотримання вимог тих законодавчих та нормативних актів, які можуть мати суттєвий вплив на фінансову звітність. Однак основну

відповідальність за запобігання і виявлення випадків шахрайства та дотримання вимог законодавчих та нормативних актів несуть ті, кого наділено найвищими повноваженнями, і управлінський персонал Товариства.

Узгодженість з додатковим звітом для аудиторського комітету

Ми підтверджуємо, що наш звіт незалежного аудитора узгоджується з додатковим звітом для аудиторського комітету від 14 червня 2023 р.

Партнером завдання з аудиту, результатом якого є цей звіт незалежного аудитора, є Ковтун Оксана Анатоліївна.

Оксана Ковтун
Партнер

Номер реєстрації аудитора у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 100797.

ТОВ «Бейкер Тіллі Україна»

Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності: № 2091

м. Київ, Україна

16 червня 2023 р.

Товариство з обмеженою відповідальністю «БЕЙКЕР ТІЛЛІ УКРАЇНА»
Код ЄРДПОУ: № 30373906
Місцезнаходження: 04112, місто Київ, вулиця Грекова, 3, квартира 9
Фактична адреса: 03150, місто Київ, вулиця Фізкультури, 28
Веб-сторінка: www.bakertilly.ua

**Звіт про сукупний дохід
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

Загальний сукуп

№1

«ЕКСПАНСІЯ»

Ідентифікаційний код ЗПД «Експансія»

**Т.в.о директора
"Експансія"
Лисянська О.С.**

Головний бухгалтер ТОВ
"Експансія"
Куберт Л.В.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Звіт про фінансовий стан
Станом на 31 грудня 2022

	Примітки	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
АКТИВИ			
Необоротні активи			
Основні засоби	16	499 732	489 749
Нематеріальні активи	17	180 386	292 037
Передплати за основні засоби	18	490	55 238
Фінансові інвестиції	19	30 451	30 451
Відстрочені податкові активи	15	5 034	2 789
Всього необоротних активів		716 093	870 264
Оборотні активи			
Запаси	20	549 579	752 421
Торгова та інша поточна дебіторська заборгованість	21	441 988	410 109
Фінансові інвестиції	23	233 059	199 900
Дебіторська заборгованість за розрахунками бюджетом	22	3 154	1 542
Гроші та їх еквіваленти	24	109 468	94 645
Інші оборотні активи	26	9 212	8 334
Всього оборотних активів		1 346 460	1 466 951
Всього активів		2 062 553	2 337 215

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Звіт про фінансовий стан (продовження)
Станом на 31 грудня 2022

	Примітки	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Власний капітал			
Статутний капітал	27	743 999	743 999
Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток)		(992 285)	(665 488)
Всього власний капітал		(248 286)	78 511
Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Банківські кредити	28	212 606	226 999
Непоточні зобов'язання з оренди	29	155 759	197 760
Всього непоточні зобов'язання та забезпечення		368 365	424 759
Поточні зобов'язання і забезпечення			
Поточні забезпечення	34	130 499	17 540
Банківські кредити	28	179 691	77 518
Поточні зобов'язання з оренди	29	139 277	113 224
Інші фінансові зобов'язання	30	-	2 460
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	31	1 447 553	1 580 952
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	32	38 589	27 247
Зобов'язання за одержаними авансами	33	6 865	15 004
Всього поточні зобов'язання та забезпечення		1 942 474	1 833 945
Всього зобов'язань		2 310 839	2 258 704
Всього власного капіталу та зобов'язань		2 062 553	2 337 215

Т.В.О. директора ТОВ
"Експансія"
Лисянська О.С.

Головний бухгалтер ТОВ
"Експансія"
Куберт Л.В.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Звіт про зміни в капіталі
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

	Статутний капітал тис.грн.	Нерозподілений прибуток/(непокри- т збиток) тис.грн.	Усього тис.грн.
На 1 січня 2021	743 999	(599 192)	144 807
Збиток за рік	-	(66 296)	(66 296)
Інший сукупний дохід за рік, за вирахуванням податку на прибуток	-	-	-
Загальний сукупний збиток за рік	-	(66 296)	(66 296)
На 31 грудня 2021	743 999	(665 488)	78 511
На 1 січня 2022	743 999	(665 488)	78 511
Збиток за рік	-	(326 797)	(326 797)
Інший сукупний дохід за рік, за вирахуванням податку на прибуток	-	-	-
Загальний сукупний збиток за рік	-	(326 797)	(326 797)
На 31 грудня 2022	743 999	(992 285)	(248 286)

Головний бухгалтер ТОВ
"Експансія"
Куберт Л.В.

**Звіт про рух грошових коштів
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

	2022 тис.грн.	2021 тис.грн.
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності		
Надходження від:		
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7 048 524	8 953 633
Повернення податків і зборів	25	925
Цільового фінансування	6 144	6 878
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	968	564
Боржників неустойки (штрафів, пені)	167	734
Операційної оренди	10 110	15 343
Отримання роялті, авторських винагород	-	1 813
Інші надходження	657	375
Витрачання на оплату:		
Товарів (робіт, послуг)	(6 013 376)	(7 738 180)
Праці	(287 167)	(341 456)
Відрахувань на соціальні заходи	(78 962)	(93 173)
Зобов'язань з податків і зборів	(277 829)	(289 900)
Інші витрачання	(87 863)	(152 720)
Чистий рух коштів від операційної діяльності	321 398	364 836
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності		
Надходження від реалізації:		
фінансових інвестицій	10 003	141 977
необоротних активів	21	127
Надходження від дивідендів	-	44 745
Надходження від погашення позик	34 921	89 874
Витрачання на придбання:		
фінансових інвестицій	(76 459)	(256 608)
необоротних активів	(112 336)	(191 805)
Витрачання на надання позик	(8 000)	(16 201)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	(151 850)	(187 891)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності		
Надходження від:		
Отримання позик	17 832	197 069
Витрачання на:		
Погашення позик	(22 306)	(163 103)
Сплату відсотків	(62 323)	(84 532)
Сплату заборгованості з оренди	(128 693)	(123 406)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	(195 490)	(173 972)
Чистий рух в грошові кошти та їх еквіваленти	(25 942)	2 973
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	92 088	89 251
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	217	(136)
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	66 363	92 088

Т.в.о директора ТОВ
"Експансія"
Лисянська О.С.

Головний бухгалтер ТОВ
"Експансія"
Куберт Л.В.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

1 Загальна інформація

1.1 Товариство та його операційна діяльність

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ» (далі - Товариство) - було створене у 2002 році, відповідно до рішення загальних зборів засновників від 18 листопада 2002 року (запису реєстрі 02.12.2002).

Єдиним засновником Товариства є Публічне Акціонерне Товариство

«Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд «Рітейл Інвест» яке знаходиться у власності ТОВ «Фоззі Груп» («Кінцеве материнське підприємство»). Кінцевою контролюючою стороною є Костельман Володимир Михайлович, який володіє 51% корпоративних прав ТОВ "Фоззі Груп".

Основним напрямком діяльності Товариства є оптова та роздрібна торгівля в неспеціалізованих магазинах переважно продуктами харчування, напоями та тютюновими виробами..

Юридична адреса: Україна, Київська обл., Києво-Святошинський р-н, м. Вишневе, вул. Промислова, 5, індекс 08132

Середня кількість працівників Товариства в 2022 році складала 2 577 співробітників (в 2021 році: 3 007 співробітників).

1.2 Економічне середовище в Україні

Товариство здійснює свою діяльність в Україні. Після незначного відновлення у 2021 році від глобальної економічної рецесії, спричиненої пандемією COVID-19, з 24 лютого 2022 року економіка України зазнає шкоди внаслідок повномасштабної війни росії проти України, яка триває, піддаючи нетиповим ризикам і створюючи виклики для підприємств, які там розташовані та працюють.

Вторгненню передували місяці накопичення російських військ на кордонах України, які росія намагалася замаскувати під навчання, а також ескалація російської збройної агресії проти України, яка розпочалась навесні 2014 року в окремих частинах Луганської та Донецької областей, разом з незаконною анексією Республіки Крим російською федерацією.

24 лютого 2022 року Україна запровадила воєнний стан та оголосила загальну мобілізацію. Після поразки російських військ на півночі України у квітні 2022 року, Збройні Сили України змусили росію вивести свої війська з Київської, Чернігівської та Сумської областей. Крім того, під значним тиском українських військ, росіяни залишили правобережну частину Херсонської області у листопаді 2022 року. З наближенням зими, росія змістила свою увагу на терористичні бомбардування критично важливих об'єктів цивільної інфраструктури. В результаті Україна зіткнулася з дефіцитом електроенергії. Збройні Сили України чинять подальший активний спротив військам російської федерації.

Однак, наслідками військової агресії наразі є масштабні руйнування цивільної інфраструктури, у тому числі виробничої, згорання, а подекуди і зупинка окремими підприємствами своєї роботи, розрив логістичних зав'язків, масштабне вимушене переміщення населення тощо.

Падіння ВВП України за підсумком 2022 року оцінюється на рівні 30,4% ($\pm 2\%$), що є кращим показником, ніж передбачалось за попередніми прогнозами.

У 2022 році, українська гривня значно знецінилась по відношенню до основних іноземних валют. Так, станом на 31 грудня 2022 року офіційний обмінний курс Національного банку України до долара США становив 36,5686 гривень, а до євро 38,951 гривень (станом на 31 грудня 2021 року: 27,2782 та 30,9226, відповідно).

Військове вторгнення росії в Україну також позначилось на оцінках платоспроможності України міжнародними рейтинговими агенціями. У 2022 році кредитний рейтинг України Standard & Poor's становить CCC+ зі стабільним прогнозом. Кредитний рейтинг України агентством Moody's востаннє встановлено на рівні Саа3 з негативним прогнозом (в лютому 2023 року підвищено до Са зі стабільним прогнозом). Кредитний рейтинг України Fitch востаннє повідомлялося в СС.

Діяльність Товариства зазнала значного впливу війни, крім того, продовжує існувати значна невизначеність щодо розвитку військового вторгнення росії на територію України, його тривалості та відповідно впливу на діяльність Товариства, її персонал, ліквідність та збереження активів.

Товариством був визначений ключовий пріоритет – це безпека її співробітників та їхніх сімей.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

1 Загальна інформація (продовження)

1.2 Економічне середовище в Україні (продовження)

На кінець 2022 року 144 співробітників Товариства мобілізовані до Збройних Сил України та територіальної оборони.

Товариство приймає активну участь у допомозі Збройним силам України, при необхідності надає товари та паливо військовій частині. Також, регулярно надає допомогу та підтримку працівникам, що мобілізовані до Збройних Сил України.

Входячи до числа компаній, які складають критичну інфраструктуру, Товариство продовжує свою діяльність. Управлінським персоналом було вжито цілий ряд суттєвих заходів задля пом'якшення негативного впливу війни на діяльність та фінансовий стан підприємства. Зокрема, проведена оптимізація графіків роботи торгових точок, оптимізація затрат, переглянуто асортимент товару, проведені переговори із постачальниками та партнерами для отримання більш лояльних умов співпраці, розроблені операційні інструкції для персоналу, адаптовано логістичні ланцюги до поточних умов, реорганізовані ключові бізнес-процеси, щоб пристосуватися до існуючих проблем і забезпечити безперервність діяльності Товариства (Примітка 2.1).

Товариство не закривало магазини з початку військових дій на території України. Тільки в період активних бойових дій з 07.04.2022 по 25.06.2022 року в м. Харків була припинена діяльність але з 25.06.2022 року магазин в м. Харків відновив свою діяльність.

Керівництво продовжує докладати зусиль для виявлення та пом'якшення впливу на Товариство, однак існують фактори, поза сферою його відомо чи контролю, зокрема тривалість та серйозність військових дій, рівень міжнародної підтримки України, а також подальші дії уряду та дипломатії. Оцінку керівництва щодо знатності Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі описано у Примітці 2.1 «Безперервність діяльності».

2 Облікова політика

2.1 Безперервність діяльності

Керівництво Товариства підготувало цю фінансову звітність відповідно до принципу подальшої безперервності діяльності. При формуванні цього професійного судження керівництво врахувало фінансовий стан, поточні плани, прибутковість діяльності та доступ до фінансових ресурсів, а також проаналізувало вплив макроекономічних тенденцій на діяльність Товариства.

На діяльність Товариства продовжує негативно впливати війна з російською федерацією. До дати випуску цієї фінансової звітності акти збройної агресії російських військ надали руйнівного ефекту об'єктам української інфраструктури, призвели до тисяч смертей серед цивільного населення та спричинили суттєві негативні наслідки для громадян, бізнесу та економіки України в цілому. В Україні запроваджено воєнний стан до 18 серпня 2023 року. Вплив війни на діяльність Товариства детально описано у Примітці 1.2 «Економічне середовище в Україні».

Військове вторгнення в Україну призвело до значного погіршення ліквідності та суттєвих збитків Товариства. За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року збиток Товариства склав 326 797 тисяч гривень. Станом на 31 грудня 2022 року Товариство мало дефіцит робочого капіталу в сумі 596 014 тисяч гривень .

Для підтримання платоспроможності на належному рівні Керівництвом Товариства була визначена стратегія по реструктуризації існуючих на звітну дату заборгованостей за кредитами, позиками та лізинговими договорами, так щоб у 2023 році не проводити погашення основної суми боргу згідно узгоджених до початку військових дій в Україні графіків виплат. Прийнята стратегія надає Товариству змогу стабілізувати рівень ліквідності і максимально забезпечити безперервну операційну діяльність Товариства.

Після звітної дати були проведені перемовини та підписані додаткові угоди по реструктуризації заборгованості з ключовими кредиторами Товариства, в результаті яких були досягнуті наступні

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.1 Безперервність діяльності (продовження)

домовленості:

- 1) Відносно заборгованості за банківськими кредитами у сумі 97 мільйонів гривень укладено додаткові угоди про перенесення графіку погашення заборгованості на друге півріччя 2023 року. В червні 2023 року планується підписання додаткових угод щодо реструктуризації та погашення починаючи з липня 2023 року 25% суми, встановленої в графіках, що діяли до початку воєнного стану, рівними частинами до кінця терміну кредитування;
- 2) Відносно заборгованості за банківськими кредитами у сумі 192 мільйонів гривень, повідомлено банк по форс-мажорні обставини що склалися в Україні та не можливість погашення заборгованості через обмеження в законодавстві, починаючи з другого півріччя планується реструктуризація заборгованості та погашення з липня 2023 року 25% суми, встановленої в графіках, що діяли до початку воєнного стану, рівними частинами до кінця терміну кредитування;
- 3) Відносно заборгованості за банківськими кредитами у сумі 60 мільйонів гривень, укладено додаткові угоди про реструктуризацію заборгованості до кінця 2023, після чого з січня 2024 погашення згідно нового графіку. Погашення заборгованості за період 2022-2023 перенесено на кінець терміну кредитування/
По лізингових договорах погашення заборгованості відбувається згідно графіків підписаних у 2022 році.

З метою аналізу впливу обставин і підтримки здатності Товариства продовжувати безперервну діяльність, керівництво підготувало актуалізований фінансовий прогноз на 2023 рік за базовим сценарієм, який показує, що спроможність Товариства функціонувати в якості безперервно діючого підприємства залежить від наступних істотних припущень:

- буде забезпечена сума виручки від продажу товарів і послуг, яка була розрахована за прогнозним сценарієм, достатня для продовження обслуговування боргу та відсутності розривів ліквідності в будь-якому місяці прогнозного періоду;
- Товариство буде здатне повністю реалізувати визначену стратегію по реструктуризації існуючих на звітну дату заборгованостей за кредитами, позиками та лізинговими договорами.

Враховуючи викладене вище, Керівництво дійшло висновку, що існують достатні підстави для підготовки цієї фінансової звітності на основі принципу безперервної діяльності.

Разом з тим, існує суттєва невизначеність, пов'язана з непередбачуваним наразі впливом майбутнього розвитку військового вторгнення, на припущення, що лежать в основі оцінок керівництва, що може поставити під значний сумнів здатність Товариства продовжувати свою діяльність на безперервній основі, і, отже, воно не зможе реалізувати свої активи та погасити зобов'язання за звичайного перебігу господарської діяльності.

2.2 Основа для підготовки

Дана фінансова звітність Товариства підготовлена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»).

Для складання фінансової звітності застосовуються міжнародні стандарти, які викладені державною мовою та офіційно оприлюднені на веб-сторінці центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері бухгалтерського обліку.

Валюта подання даної фінансової звітності Товариства – українська гривня. Суми виражені в тисячах гривень, і всі суми округлені до цілих тисяч, якщо не зазначено інше.

Дана фінансова звітність підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за винятком випадків, зазначених нижче:

фінансові інструменти, що обліковуються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Нижче наведено основні положення облікової політики, що використовувались під час підготовки даної фінансової звітності. Ці положення облікової політики застосовувались послідовно відносно всіх періодів, поданих у звітності.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.3 Основні засоби

Основні засоби відображаються за первісною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення.

Первісна вартість об'єкта основних засобів включає: (а) його вартість придбання, включаючи імпортні мита та невідшкодовані податки, після вирахування торговельних знижок; (б) будь-які витрати, безпосередньо пов'язані з приведенням об'єкта до місця розташування та стану, необхідного для того, щоб мати можливість працювати в спосіб, визначений керівництвом Товариства; (в) первісну оцінку витрат на демонтаж, переміщення елемента і відновлення ділянки, на якому він знаходиться; (г) зобов'язання, які Товариство несе або при придбанні об'єкта або внаслідок того, що використовує цей об'єкт протягом певного періоду для інших цілей, ніж для виробництва продукції протягом цього періоду.

Подальше збільшення вартості основних засобів первісно визнається за вартістю придбання. Капіталізовані витрати включають витрати на модернізацію та заміну частин активів, які збільшують строк їхнього корисного використання або покращують їхню здатність генерувати доходи. Витрати на ремонт та обслуговування основних засобів, які не відповідають наведеним вище критеріям капіталізації, відображаються у складі прибутку або збитку того періоду, в якому вони були понесені.

Знос

Сума, що підлягає амортизації є вартістю об'єкта основних засобів за вирахуванням його ліквідаційної вартості. Ліквідаційна вартість активу прирівнюється до нуля в тому випадку, якщо Товариство планує використовувати об'єкт до закінчення його корисного терміну використання.

Амортизація розраховується прямолінійним методом протягом строку корисного використання, який складає для:

<u>Основні засоби</u>	Строк корисної експлуатації
Машини та обладнання (фінансовий лізинг)	5-21
Машини та обладнання	3-10
Транспортні засоби (фінансовий лізинг)	4-10
Модернізація орендованих засобів	1-10
Інші основні засоби	2-10

Ліквідаційна вартість, термін корисного використання аналізується в кінці кожного звітного періоду. Вплив будь-яких змін в порівнянні з попередніми оцінками враховується як зміна в обліковій оцінці.

Сума, яка підлягає амортизації, для активів, отриманих за договорами лізингу, амортизується протягом очікуваного терміну корисного використання на тій же основі, як власних активів.

Прибуток або збиток від вибуття об'єкта основних засобів визначаються як різниця між виручкою від продажу та балансовою вартістю активу і відображається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

До статті «Основні засоби» Товариство також включає активи з прав користування, крім тих, що прирівнюються до інвестиційної нерухомості і подаються в складі статті «Інвестиційна нерухомість» (Примітка 2.16).

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.4 Незавершені капітальні інвестиції

Незавершені капітальні інвестиції являють собою об'єкти, які знаходяться в процесі будівництва або інші об'єкти, які повинні бути доведені до місця розташування і стану, необхідного для функціонування основних засобів в спосіб, визначений керівництвом. Об'єкти незавершених капітальних інвестицій відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопичених збитків від зменшення корисності при первісному визнанні. На об'єкти незавершених капітальних інвестицій амортизація не нараховується.

2.5 Нематеріальні активи

Нематеріальний актив являє собою ідентифікований немонетарний актив, який не має матеріальної форми (МСБО 38). Нематеріальні активи визнаються, якщо, і тільки якщо існує ймовірність того, що майбутні економічні вигоди, пов'язані з даним активом, надходять до суб'єкта господарювання; і вартість активу можна достовірно оцінити. Товариство визначає, чи є строк корисного використання нематеріального активу визначеним або невизначеним. Строк корисного використання є невизначеним, якщо немає передбаченого обмеження терміну, протягом якого очікується, що актив буде генерувати чисті притоки грошових коштів для Товариства.

Вартість нематеріального активу з визначеним строком корисного використання, яка амортизується, повинна розподілятися на систематичній основі протягом строку його корисного використання. Нематеріальні активи з невизначеним строком корисного використання не амортизуються, але тестуються на предмет знецінення у випадку наявності ознак зменшення корисності. У разі знецінення балансова вартість нематеріальних активів зменшується до найбільшої з двох величин - вартості використання та справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж.

Нематеріальні активи оцінюються при первісному визнанні за собівартістю. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення.

Первісна вартість придбаного нематеріального активу складається з ціни (вартості) придбання, мита та інших витрат, безпосередньо пов'язаних з його придбанням та доведенням до стану, в якому вони придатні до використання належним чином.

Для нематеріальних активів використовується прямолінійний метод нарахування амортизації. Амортизація розраховується прямолінійним методом протягом строку корисного використання, який складає для:

Нематеріальні активи	Строк корисної експлуатації
Ліцензії та виключні права	1,5-3
Програмне забезпечення	1,5-10
Торгові марки	3-8
Інші нематеріальні активи	2-10
Ліквідаційна вартість нематеріальних активів для цілей амортизації дорівнює нулю.	

Наприкінці звітного року строки корисної експлуатації нематеріальних активів переглядаються.

Витрати, що здійснюються для підтримання об'єкта в придатному для використання стані та одержання первісно визначеного розміру майбутніх економічних вигід від його використання, включаються до складу витрат звітного періоду.

Первісна вартість нематеріальних активів збільшується на суму витрат, пов'язаних із удосконаленням цих нематеріальних активів і збільшенням строку використання, що сприятиме збільшенню первісно очікуваних майбутніх економічних вигід.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.6 Визначення справедливої вартості

Справедлива вартість є вартістю, яку буде отримано від продажу активу або сплачено за передачу зобов'язання в рамках звичайної угоди між учасниками ринку на дату оцінки. Оцінка справедливої вартості ґрунтується на припущенні, що угода щодо продажу активу або передачі зобов'язання відбуватиметься:

- на основному ринку для активу або зобов'язання, або
- на найсприятливішому ринку для даного активу або зобов'язання, за відсутності основного ринку.

Основний або найсприятливіший ринок повинен бути доступний для Товариства.

Справедливу вартість активу або зобов'язання визначають, виходячи із припущень, які учасники ринку використовували б під час визначення ціни активу або зобов'язання, якщо припустити, що такі учасники ринку діють, переслідуючи власні економічні інтереси.

Оцінка справедливої вартості нефінансового активу враховує здатність учасника ринку генерувати економічні вигоди від найкращого та найбільш ефективного використання активу, або продаючи його іншому учаснику ринку, який використовуватиме актив в найкращий і найбільш ефективний спосіб.

Товариство використовує різні методи оцінки, необхідні в даних обставинах, і для яких є достатньо даних для визначення справедливої вартості, максимально використовуючи відповідні доступні очевидні вхідні дані та зводячи до мінімуму використання недоступних вхідних даних.

Всі активи та зобов'язання, чия справедлива вартість оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікуються в рамках описаної нижче ієрархії джерел справедливої вартості на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості загалом:

- Рівень 1 - Ринкові котирування цін на активному ринку за ідентичними активами чи зобов'язаннями (без жодних коригувань);
- Рівень 2 - Моделі оцінки, в яких істотні для оцінки справедливої вартості вихідні дані, що відносяться до найнижчого рівня ієрархії, є прямо чи опосередковано спостережуваними на ринку;
- Рівень 3 - Моделі оцінки, в яких істотні для оцінки справедливої вартості вихідні дані, що відносяться до найнижчого рівня ієрархії, не є спостережуваними на ринку.

Для активів та зобов'язань, які визнаються у фінансовій звітності на регулярній основі, Товариство визначає, чи відбувалися переходи між рівнями ієрархії шляхом перегляду класифікації (на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості загалом) наприкінці кожного звітного періоду.

2.7 Запаси

Запаси відображаються в бухгалтерському обліку і звітності за найменшою з двох оцінок: первісною вартістю або чистою вартістю реалізації.

Первісна вартість запасів складається з таких фактичних витрат: суми, що сплачуються згідно з договором постачальнику (продавцю), за вирахуванням непрямих податків; суми ввізного мита; суми непрямих податків у зв'язку з придбанням запасів, які не відшкодовуються Товариству; інших витрат, які безпосередньо пов'язані з придбанням запасів і приведенням їх до стану, в якому вони придатні для використання у запланованих цілях.

Собівартість запасів визначається за методом середньозваженої вартості.

2 Облікова політика (продовження)

2.8 Фінансові інструменти - основні підходи до оцінки

Справедлива вартість фінансових інструментів, що обертаються на активному ринку, оцінюється як сума, отримана при множенні ринкового котирування на окремих актив або зобов'язання на кількість інструментів, утримуваних організацією. Це справедливо навіть для випадку, коли звичайний щоденний обсяг торгівлі ринку не достатній, щоб поглинути утримувану кількість, а розміщення заявок на продаж цієї позиції в одній операції може вплинути на ціну котирування.

Моделі оцінки, такі як модель дисконтованих грошових потоків, а також моделі, засновані на даних аналогічних операцій, що здійснюються на ринкових умовах, або розгляд фінансових даних об'єкта інвестицій використовуються для визначення справедливої вартості фінансових інструментів, для яких недоступна ринкова інформація про ціну угод. Результати оцінки справедливої вартості аналізуються і розподіляються за рівнями ієрархії справедливої вартості в такий спосіб

(i) до 1 Рівня відносяться оцінки за ринковими котируваннями (нескоригованими) на активних ринках для ідентичних активів або зобов'язань,

(ii) до 2 Рівня - отримані за допомогою моделей оцінки, в яких усі використані значні вихідні дані, які або прямо (наприклад, ціна), або опосередковано (наприклад, розраховані на базі ціни) можна спостерігати для активу або зобов'язання, і

(iii) оцінки 3 Рівня, котрі є оцінками, які не засновані виключно на спостережуваних ринкових даних (тобто для оцінки потрібно значний обсяг неспостережуваних вихідних даних).

Витрати на операцію є додатковими витратами, що безпосередньо відносяться до придбання, випуску або вибуття фінансового інструменту. Додаткові витрати - це витрати, які не були б понесені, якби операція не відбулася. Витрати на операцію включають виплати та комісійні, сплачені агентам (включаючи працівників, які виступають в якості торгових агентів), консультантам, брокерам та дилерам, збори, які сплачуються регулюючим органам та фондовим біржам, а також податки і збори, що стягуються при передачі права власності. Витрати на операції не включають премій або дисконтів за борговими зобов'язаннями, витрат на фінансування, внутрішніх адміністративних витрат чи витрати на зберігання.

Амортизована собівартість – це сума, за якою фінансовий інструмент оцінюється під час первісного визнання з вирахуванням погашення основної суми, і з додаванням або вирахуванням накопиченої амортизації будь-якої різниці між первісною вартістю та вартістю при погашенні, а у випадку фінансових активів, із урахуванням резерву під збитки, визначена за методом ефективного відсотка. Нараховані відсотки включають амортизацію відстрочених при первісному визнанні витрат на операцію, а також будь-яких премій або дисконту від суми погашення із використанням методу ефективного процентної ставки. Нараховані процентні доходи і нараховані процентні витрати, включаючи нарахований купонний дохід та амортизований дисконт або премію (включаючи відстрочену при наданні комісію, при наявності такої), не відображаються окремо, а включаються до балансової вартості відповідних статей звіту про фінансовий стан.

Первісне визнання фінансових активів

Фінансові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, спочатку визнаються за справедливою вартістю. Всі інші фінансові інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю, включаючи витрати на операцію. Найкращим підтвердженням справедливої вартості при первісному визнанні є ціна угоди. Прибуток або збиток при первісному визнанні враховуються тільки в тому випадку, якщо існує різниця між справедливою ціною і ціною угоди, підтвердженням якої можуть служити інші спостережувані на ринку поточні угоди з тим же інструментом або модель оцінки, яка в якості базових даних використовує тільки дані спостережуваних ринків. Після первісного визнання фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю, та інвестицій в боргові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, визнається оціночний резерв під очікувані кредитні збитки, що призводить до визнання бухгалтерського збитку відразу після первісного визнання активу.

Купівля та продаж фінансових активів, передавання яких повинно проводитися в терміни,

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.8 Фінансові інструменти - основні підходи до оцінки (продовження)

встановлені нормами регулювання або звичаями відповідного ринку («звичайне» придбання або продаж), відображаються на дату укладення угоди, тобто на дату, коли Товариство зобов'язується купити або продати фінансовий актив. Всі інші операції з придбання визнаються, коли Товариство стає стороною договірних положень щодо інструмента.

Для визначення справедливої вартості позик пов'язаним сторонам, які не обертаються на активному ринку, Товариство використовує модель дисконтованих грошових потоків. Існує ймовірність виникнення відмінностей між справедливою вартістю при первісному визнанні, яка приймається рівною ціною угоди, і сумою, визначеною при початковому визнанні за допомогою моделі оцінки, що використовує вихідні дані Рівня 3. Якщо після калібрування вхідних даних для моделей оцінки виникають будь-які різниці, такі різниці рівномірно амортизуються протягом терміну дії позик пов'язаним сторонам. У разі використання вихідних даних Рівня 1 або Рівня 2 різниці, які виникають негайно визнаються в складі прибутку чи збитку.

Класифікація і подальша оцінка фінансових активів: категорії оцінювання

Товариство класифікує фінансові активи, використовуючи такі категорії оцінки: оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід і які оцінюються за амортизованою вартістю. Класифікація і подальша оцінка боргових фінансових активів залежить від: (i) бізнес-моделі Товариства для управління відповідним портфелем активів і (ii) характеристик грошових потоків за активом. Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року Товариство не мало фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Класифікація і подальша оцінка фінансових активів: бізнес-модель

Бізнес-модель відображає спосіб, який використовується Товариством для управління активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою: (i) тільки отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для одержання договірних грошових потоків»), або (ii) як отримання передбачених договором грошових потоків, так і грошових потоків, що виникають в результаті продажу активів («утримання активів для одержання договірних грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів»), або, якщо не застосуємо ні пункт (i), ні пункт (ii), фінансові активи відносяться до категорії «інших» бізнес-моделей і оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Фактори, що враховуються Товариством при визначенні бізнес-моделі, включають мету при складанні портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків по відповідних активах, підходи до оцінки та управління ризиками, методи оцінки прибутковості активів.

Класифікація і подальша оцінка фінансових активів: характеристики грошових потоків

Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Товариство оцінює, чи становлять собою грошові потоки виключно платежі в рахунок основної суми боргу і відсотків («тест на платежі виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків» або «SPPI-тест»). Фінансові активи з вбудованими похідними інструментами розглядаються в сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки по ним платежами виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків. При проведенні цієї оцінки Товариство розглядає, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базового кредитного договору, тобто відсотки включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, тимчасової вартості грошей, інших ризиків базового кредитного договору і маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику або волатильності, які не відповідають умовам базового кредитного договору, відповідний фінансовий актив класифікується і оцінюється за справедливою вартістю через прибуток або збиток. Тест на платежі виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків проводиться після первісного визнання активу, і подальша переоцінка не проводиться.

Торгова дебіторська заборгованість Товариства первісно визнається за справедливою вартістю і

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.8 Фінансові інструменти - основні підходи до оцінки (продовження)

в подальшому оцінюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка, за вирахуванням резерву на знецінення.

Згортання фінансових активів

Фінансові активи і зобов'язання згортаються і в звіті про фінансовий стан відображається чиста величина тільки в тих випадках, коли існує юридично забезпечене право на згортання визнаних сум, а також намір або погасити зобов'язання на нетто-основі, або продати актив й одночасно погасити зобов'язання. Право на згортання (а) не повинно залежати від майбутньої події; та (б) повинно бути юридично забезпеченим за всіх таких обставин: (i) за нормального ходу бізнесу, (ii) у випадку невиконання зобов'язань; та (iii) у випадку неплатоспроможності.

2.9 Фінансові активи

Фінансові активи – перекласифікація

Товариство здійснює перекласифікацію фінансових активів тоді й лише тоді, коли змінює свою бізнес-модель управління портфелем фінансових активів в цілому. Перекласифікація проводиться перспективно з початку першого звітного періоду після зміни бізнес-моделі. Товариство не міняє свою бізнес-модель протягом поточного або порівняльного періоду і не здійснює перекласифікацію.

Знецінення фінансових активів: оціночний резерв під очікувані кредитні збитки

На підставі прогнозів Товариство оцінює очікувані кредитні збитки (ОКЗ), щодо всіх фінансових активів, які не оцінюються за справедливою вартістю через прибутки/збитки, а також зобов'язань по наданню позик і договорів фінансової гарантії. Товариство оцінює очікувані кредитні збитки і визнає резерв під очікувані кредитні збитки (ОКЗ) на кожну звітну дату. Оцінка очікуваних кредитних збитків відображає:

- (i) неупереджену та виважену з урахуванням ймовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів,
- (ii) вартість грошей у часі та
- (iii) всю обґрунтовану і підтверджену інформацію про минулі події, поточні умови і прогнозні майбутні економічні умови, доступні на звітну дату без надмірних витрат і зусиль.

Фінансові активи Товариства, на які поширюється модель очікуваних кредитних збитків, передбачена МСФЗ (IFRS) 9, представлені торговою та іншою дебіторською заборгованістю. Товариство застосовує спрощений підхід до визнання очікуваних кредитних збитків на увесь строк дії торгової та іншої дебіторської заборгованості, як дозволено згідно з МСФЗ 9. Товариство відображає очікувані кредитні збитки та зміни очікуваних кредитних втрат на кожну звітну дату, щоб відобразити зміни в кредитному ризику після первісного визнання.

До грошових коштів і їх еквівалентів також застосовуються вимоги МСФЗ 9 щодо знецінення, виявлений збиток від знецінення був несуттєвим.

Списання фінансових активів

Фінансові активи списуються цілком або частково, коли Товариство вичерпало всі практичні можливості по їх стягненню і прийшло до висновку про необґрунтованість очікувань щодо відшкодування таких активів. Списання представляє собою припинення визнання. Ознаки відсутності обґрунтованих очікувань щодо стягнення включають:

- контрагент зазнає значних фінансових труднощів, що підтверджується фінансовою інформацією про контрагента, що знаходиться в розпорядженні Товариства;
- контрагент розглядає можливість оголошення процедури банкрутства або фінансової реорганізації;

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.9 Фінансові активи (продовження)

- існує негативна зміна платіжного статусу контрагента, обумовлене змінами національних або локальних економічних умов, що впливають на контрагента.

Товариство може списати фінансові активи, щодо яких ще вживаються заходи щодо примусового стягнення, коли Товариство намагається стягнути суми заборгованості за договором, хоча у неї немає обґрунтованих очікувань щодо їх стягнення.

Припинення визнання фінансових активів

Товариство припиняє визнання фінансових активів: (а) коли передає договірні права на одержання грошових потоків від такого фінансового активу; або (б) коли передає фінансовий актив, і таке передавання відповідає критеріям для припинення визнання і при цьому (i) також передало практично всі ризики і винагороди, пов'язані з володінням цими активами, або (ii) ні передало, ні зберегло практично всі ризики і винагороди, пов'язані з володінням цими активами, але втратило право контролю щодо цих активів. Контроль вважається збереженням, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній третій стороні без введення обмежень на продаж.

Модифікація фінансових активів

Іноді Товариство переглядає чи іншим чином модифікує договірні умови за фінансовими активами. Товариство оцінює, чи є модифікація передбачених договором грошових потоків суттєвою з урахуванням, серед іншого, наступних факторів: наявності нових договірних умов, які роблять значний вплив на профіль ризиків по активу (наприклад, участь в прибутку або дохід на капітал), суттєвих змін відсоткової ставки, зміни валютної деномінації, появи нового або додаткового кредитного забезпечення, які мають значний вплив на кредитний ризик, пов'язаний з активом, або значного продовження терміну кредиту у випадках, коли позичальник не зазнає фінансових труднощів.

Якщо модифіковані умови суттєво відрізняються, так що права на грошові потоки за первісним активом припиняються, Товариство припиняє визнання первісного фінансового активу і визнає новий актив за справедливою вартістю. Датою перегляду умов вважається дата первісного визнання для цілей розрахунку подальшого знецінення, в тому числі для визначення факту значного збільшення кредитного ризику. Товариство також оцінює відповідність нового кредиту або боргового інструменту критерієм здійснення платежів виключно в рахунок основної суми боргу і відсотків. Будь-які розбіжності між балансовою вартістю первісного активу, визнання якого припинено, і справедливою вартістю нового, значно модифікованого активу відображається у складі прибутку або збитку, якщо суть відмінностей не відноситься до операцій з капіталом з власниками.

У ситуації, коли перегляд умов був викликаний фінансовими труднощами контрагента і його нездатністю виконувати початково узгоджені платежі, Товариство порівнює початкові і скориговані очікувані грошові потоки з активами на предмет значної відмінності ризиків і вигод по активу в результаті модифікації умови договору.

Якщо ризики і вигоди не змінюються, то значна відмінність модифікованого активу від початкового активу відсутня і його модифікація не призводить до припинення визнання. Товариство здійснює перерахунок валової балансової вартості шляхом дисконтування модифікованих грошових потоків договору за первісною ефективною процентною ставкою (або по ефективній процентній ставці, скоригованій з урахуванням кредитного ризику для придбаних або створених кредитно-знецінених фінансових активів) і визнає прибуток або збиток від модифікації в звіті про прибутки та збитки.

2.10 Фінансові зобов'язання

Фінансові зобов'язання - категорії оцінювання

Фінансові зобов'язання класифікуються як такі, що в подальшому оцінюються за амортизованою

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.10 Фінансові зобов'язання (продовження)

вартістю, крім: (i) фінансових зобов'язань, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток: ця класифікація застосовується до похідних фінансових інструментів, фінансових зобов'язань, призначених для торгівлі (наприклад, короткі позиції цінних паперів), умовної компенсації, визнаної набувачем при об'єднанні бізнесу, і інших фінансових зобов'язань, визначених як такі при первісному визнанні (ii) договорів фінансової гарантії і зобов'язань з надання позик. У звітному періоді всі фінансові зобов'язання Товариства представлені такими, що в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю.

Якщо обмін борговими інструментами або модифікація умов враховується як погашення, всі витрати або виплачені винагороди визнаються в прибутку чи збитку. Якщо обмін або модифікація не враховується як погашення, всі витрати або виплачені винагороди відображаються як коригування балансової вартості зобов'язання і амортизуються протягом строку дії модифікованого зобов'язання.

Модифікації зобов'язань, що не приводять до їх погашення, обліковуються як зміна оцінок за методом нарахування кумулятивної амортизації на поетапній основі, при цьому прибуток або збиток відображається в прибутку чи збитку, якщо суть відмінностей не відноситься до операцій з капіталом власників.

Припинення визнання фінансових зобов'язань

Визнання фінансових зобов'язань припиняється в разі їх погашення (тобто тоді, коли зобов'язання, передбачене договором, виконано або анульовано, або коли сплив термін його виконання).

Обмін борговими інструментами з суттєво відмінними умовами між існуючим позичальником та позикодавцем обліковується як погашення первісного фінансового зобов'язання й визнання нового фінансового зобов'язання. Умови вважаються суттєво різними, якщо дискontована теперішня вартість грошових потоків на нових умовах, включаючи будь-які сплачені комісії за вирахуванням будь-яких комісій, що були одержані та дискontовані за первісною ефективною ставкою відсотка, відрізняється принаймні на 10% від дискontованої теперішньої вартості залишкових грошових потоків за первісним фінансовим зобов'язанням. Крім того, враховуються інші якісні фактори, такі як валюта, в якій номіновано інструмент, зміна типу процентної ставки, нові умови конвертації інструменту і зміна обмежувальних умов по кредиту.

2.11 Позики та дебіторська заборгованість

Позики і дебіторська заборгованість є непохідними фінансовими активами з фіксованими або обумовленими платежами, які не котируються на активному ринку. Вони включаються до складу поточних активів, окрім випадків, якщо строки їх погашення перевищують 12 місяців після звітної дати, тоді вони визнаються як необоротні активи. Позики та дебіторська заборгованість включають торговельну дебіторську заборгованість, іншу дебіторську заборгованість, позики видані.

Торгова та інша дебіторська заборгованість спочатку враховується за справедливою вартістю, а надалі оцінюється за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної процентної ставки мінус оціночний резерв під очікувані кредитні збитки. Ставка дискontування являється вартістю строкових депозитів за даними статистичної звітності банків України для суб'єктів господарювання, в національній валюті.

Товариство застосовує спрощений підхід до оцінки резерву під очікувані кредитні збитки для торгової дебіторської заборгованості і активів за договором, які виникають внаслідок операцій, що належать до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 15.

Відповідно до спрощеного підходу для оцінки очікуваних кредитних збитків Товариство використовує коефіцієнт погашення заборгованості. Коефіцієнт погашення заборгованості встановлюється в залежності від:

- кількості днів прострочення торгової дебіторської заборгованості (тобто скільки днів з моменту

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.11 Позики та дебіторська заборгованість (продовження)

виникнення заборгованості вона не оплачена); і

- фінансового стану дебітора (тобто чи є дебітор банкрутом, і чи відома керівництву підприємства додаткова інформація про те, що дебіторська заборгованість не буде погашена в майбутньому).

Всі фінансові активи Товариства з метою нарахування оціночного резерву (резерву на знецінення) розділені на групи. При нарахуванні оціночного резерву керівництвом використовується також додаткова інформація, яка піддається аналізу.

Товариство проводить нарахування оціночного резерву під збитки на кожну звітну дату. Нараховані суми оціночного резерву відображаються в Звіті про фінансовий стан в складі активів, а витрати по нарахуванню - в Звіті про сукупний дохід - в складі інших операційних витрат. Сума відшкодування раніше списаної безнадійної дебіторської заборгованості включається до складу інших операційних доходів.

Коли торгова дебіторська заборгованість стає безповоротною, вона списується за рахунок оціночного резерву під очікувані кредитні збитки. Повернення раніше списаних сум кредитується у складі прибутку або збитку.

Загальний обсяг дебіторської заборгованості за авансами виданими, в розрізі кожного контрагента, підлягає аналізу на предмет встановлення кінцевого терміну розрахунків за кожним окремим договором (акту прийому-передачі, акту виконаних робіт і т.д., в разі поетапного здійснення розрахунків).

Строк позовної давності для списання безнадійної заборгованості становить 3 роки.

2.12 Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають кошти в касі, кошти в дорозі, грошові кошти в банках, а також депозити з первісним строком погашення менше трьох місяців.

2.13 Кредити та позики

Кредити і позики визнаються за справедливою вартістю за вирахуванням витрат на операцію, і обліковуються за амортизованою вартістю; різниця між справедливою вартістю отриманих коштів (за вирахуванням витрат на операцію) і вартістю погашення визнається у прибутку чи збитку за період з використанням методу ефективної відсоткової ставки.

Позики класифікуються як поточні зобов'язання, якщо Товариство не має безумовного права відстрочки погашення зобов'язання по погашенню протягом як мінімум 12 місяців після звітної дати. Витрати на позики, безпосередньо пов'язані з придбанням, будівництвом або виробництвом активів, які потребують суттєвого періоду для підготовки їх до використання (кваліфікований актив) капіталізуються як частина вартості цих активів. Інвестиційний дохід, отриманий від тимчасового використання цільових коштів, отриманих за кредитами для конкретних кваліфікованих активів, вираховується з витрат на позики, які підлягають капіталізації. Капіталізація витрат на позики триває до дати, коли вся діяльність для підготовки кваліфікаційного активу до його передбаченого використання та продажу завершена.

2.14 Торгова та інша кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість визнається, коли суб'єкт господарської діяльності стає стороною контракту і внаслідок цього має юридичне зобов'язання сплатити грошові кошти. Зобов'язання первісно визнається за справедливою вартістю і згодом обліковується за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної відсоткової ставки.

2.15 Оренда

Товариство як орендар

Товариство виступає стороною договорів оренди в якості орендаря по відношенню, крім іншого, до наступних об'єктів:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.15 Оренда (продовження)

- Будівлі (в т.ч. торгові приміщення);
- Машини та обладнання;
- Транспортні засоби.

Договори оренди відображаються, оцінюються та представлені у відповідності до МСФЗ 16 (IFRS) «Оренда».

Товариство визнає активи та зобов'язання щодо всіх договорів оренди за винятком короткострокових договорів і договорів із низькою вартістю.

Відповідно до облікової політики Товариства відображає актив у формі права користування (АПК) та зобов'язання з оренди на дату початку дії всіх договорів оренди, передаючи право контролювати на протязі періоду часу використання ідентифікованих активів. Дата початку дії договору оренди – це дата, коли орендодавець робить базовий актив доступний для використання орендарем.

Активи у формі права користування первісно оцінюються за первісною вартістю, яка включає:

- суму первісної оцінки зобов'язання з оренди;
- всі орендні платежі, які здійснюються на дату початку дії договору оренди або до неї, за вирахування стимулюючих платежів по оренді;
- всі первісні прямі витрати, понесені орендарем;
- оцінку витрат, які будуть понесені орендарем при демонтуванні та переміщенні базового активу або відновленні земельної ділянки, на якій розташовані активи.

Після настання дати початку дії договору активи у формі права користування оцінюються за первісною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від знецінення, а також коригуються з врахуванням переоцінки зобов'язань з оренди.

Активи у формі права користування, амортизуються лінійним методом протягом строку корисного використання активу або строку оренди, залежно від того, який з них закінчиться раніше, що, як правило, складає:

АПК Будівлі від 1 до 9 років

АПК Машини та обладнання від 2 до 7 років

Якщо Товариство передає в суборенду більше ніж 20% будівлі, що орендується (але без передачі в основному усіх ризиків та вигід), то відповідний АПК відображається в звіті про фінансовий стан як інвестиційна нерухомість.

Зобов'язання з оренди первісно оцінюються за дисконтованою вартістю орендних платежів, які не сплачені на вказану дату. Орендні платежі, включені до оцінки орендних зобов'язань Товариства включають фіксовані платежі за вирахуванням стимулюючих платежів по оренді до отримання та змінні орендні платежі, що залежать від зміни курсу іноземної валюти до курсу гривні. Змінні орендні виплати, які не залежать від індексу або ставки, відображаються як операційні витрати.

Орендні платежі дисконтуються з використанням відсоткової ставки, передбаченої в договорі оренди, якщо ця ставка може бути визначена, або ставки залучення додаткових позикових коштів Товариством.

Після дати початку оренди величина зобов'язань з оренди збільшується для відображення нарахування відсотків та зменшується для відображення здійснених орендних платежів. Крім того, Товариство проводить переоцінку балансової вартості зобов'язань з оренди у разі модифікації, зміни терміну оренди, зміни орендних платежів (наприклад, зміна майбутніх виплат, зумовлених зміною індексу або ставки, що використовуються для визначення таких платежів). Товариство визнає суму переоцінки орендного зобов'язання як коригування активу з права користування. Однак якщо балансова вартість активу з права користування зменшилася до нуля і відбувається подальше зменшення оцінки орендного зобов'язання, то Товариство визнає будь-яку решту суми переоцінки у прибутку або збитку.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.15 Оренда (продовження)

Кожен орендний платіж розподіляється між зобов'язанням і фінансовими витратами. Фінансові витрати відносяться на прибуток або збиток протягом терміну оренди з метою забезпечення постійної процентної ставки по залишку зобов'язання за кожен період.

Товариство як *орендодавець*

Оренда класифікується як операційна оренда, якщо вона не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив. Доходи від оренди, обліковуються прямолінійно на умовах оренди та включаються до доходів Товариства у звіті про прибутки та збитки через його операційний характер. Орендодавець додає первісні прямі витрати, понесені при укладанні договору про операційну оренду, до балансової вартості базового активу та визнає їх, як витрати протягом строку оренди на такій самій основі, як дохід від оренди. Умовні орендні платежі визнаються доходом у тому періоді, в якому вони були отримані.

2.16 Забезпечення та умовні зобов'язання

Забезпечення визнаються, якщо Товариство має існуюче зобов'язання, що виникло в результаті минулих подій, погашення яких призведе до відтоку економічних вигід, і які можна оцінити в грошовому вираженні з достатнім ступенем надійності. Забезпечення оцінюються виходячи з кращої оцінки керівництвом витрат, необхідних для врегулювання існуючих зобов'язань на звітну дату.

- можливого зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій і існування якого підтвердиться лише після того, як відбудеться або не відбудеться одна чи кілька невизначених майбутніх подій, не повністю контрольованих суб'єктом господарювання, або

- існуючого зобов'язання, яке виникає внаслідок минулих подій, але не визнається, оскільки немає ймовірності, що вибуття ресурсів, котрі втілюють у собі економічні вигоди, буде необхідним для погашення зобов'язання, або суму зобов'язання не можна оцінити достатньо достовірно.

2.17 Визнання доходів

Виручка від реалізації готової продукції, товарів, робіт і послуг (дохід за договорами з покупцями) визнається тоді, коли (або в міру того, як) Товариство виконує свої обов'язки до виконання за договором шляхом передачі товарів або послуг (тобто, активів), які підлягають поставці покупцеві. В момент укладення договору Товариство визначає, чи виконує воно обов'язок до виконання протягом періоду або в певний момент часу. Якщо обов'язок до виконання не виконується протягом періоду, Товариство виконує обов'язок до виконання в певний момент часу. Товариство або послуги вважаються переданими, коли (або в міру того, як) покупець отримує контроль над ними.

Для кожного обов'язку до виконання, виконуваного протягом періоду, Товариство визнає виручку протягом періоду, оцінюючи ступінь повноти виконання обов'язків до виконання. Для оцінки ступеня виконання обов'язків до виконання Товариство застосовує методи результатів і методи ресурсів в залежності від технологічних особливостей виробничого процесу і / або технологічних характеристик товарів або послуг, а також економічної доцільності.

У звітному періоді виручка від продажу товарів визнавалася в певний момент часу, а виручка від надання послуг – протягом періоду, із застосуванням методу результатів.

Виручка оцінюється як частина ціни угоди (яка виключає оцінки змінного відшкодування, які є обмеженими), що розподіляється на обов'язок до виконання, коли (або в міру того, як) цей обов'язок до виконання виконується, без податку на додану вартість (ПДВ).

Компонент фінансування

Товариство не очікує укладання договорів, в яких період між передачею обіцяних товарів чи

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.17 Визнання доходів (продовження)

послуг покупцю і оплатою їх покупцем перевищує один рік. Як наслідок, Товариство не коригує ціну угоди на вплив вартості грошей у часі.

Дохід від надання маркетингових послуг

Товариство укладає договори з постачальниками товарів відповідно до сформованої галузевої практики. Згідно таких договорів Товариство отримує різні види маркетингових доходів від постачальників, які, серед іншого, пов'язані з придбанням товарів для перепродажу, проведенням маркетингових заходів по просуванню товарів, наданням необхідних послуг по передпродажній підготовці товару, тощо. Єдиної галузевої практики щодо визначення сум, які підлягають отриманню від постачальників у зв'язку з придбанням товарів для перепродажу, не існує, зазвичай їх називають комерційним доходом. Товариство визнає комерційний дохід, тоді коли він зароблений Товариством, усі зобов'язання, передбачені для отримання доходу, виконані, і дохід може бути достовірно оцінений на підставі умов договору. Такий дохід у фінансовій звітності відображається у складі собівартості реалізованих товарів.

Процентні доходи та витрати

Процентні доходи і витрати відображаються в звіті про сукупний дохід за всіма борговими інструментами за методом нарахування з використанням ефективної відсоткової ставки. Процентний дохід включає в себе номінальний відсоток, а також амортизацію дисконту або премії. У разі, якщо погашення кредитів малоімовірне, їх балансова вартість зменшується до суми очікуваного відшкодування з подальшим обліком процентного доходу за ставкою, що використовується для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки суми очікуваного відшкодування кредиту.

2.18 Витрати

Витрати звітного періоду визнаються в результаті або зменшення активів, або збільшення зобов'язань, що призводить до зменшення власного капіталу Товариства (за винятком зменшення капіталу в наслідок його вилучення або розподілу власниками), за умови, що ці витрати можуть бути достовірно оцінені.

Витрати визнаються витратами певного періоду одночасно з визнанням доходу, для отримання якого вони здійснені. Витрати, які неможливо прямо пов'язати з доходом певного періоду, відображаються у складі витрат того звітного періоду, в якому вони були здійснені.

2.19 Курсові різниці

Курсові різниці за звітний період виникають від групи подібних операцій, мають однорідний характер, в наслідок чого дохід або збиток від цих операцій відображаються в звітності на нетто-основі в інших доходах або в інших витратах.

2.20 Оподаткування

Податок на прибуток

Податок на прибуток за звітний період складається з поточного податку на прибуток підприємств та відстроченого податку на прибуток. Поточний податок на прибуток та відстрочений податок на прибуток відображаються як витрати або доходи, крім випадків, коли податок на прибуток, нарахований в результаті господарських операцій, відображається безпосередньо у власному капіталі.

Відстрочений податок на прибуток відображає чистий вплив на оподаткування тимчасових різниць між балансовою вартістю активів та зобов'язань, що використовується для цілей підготовки фінансової звітності, та сум, що використовуються для цілей розрахунку податку на прибуток.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання оцінюються із застосуванням ставок оподаткування,

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.20 Оподаткування (продовження)

що, як очікується, будуть застосовані до оподатковуваного прибутку у звітні періоди, в які ці тимчасові різниці, як очікується, будуть відшкодовані або погашені. Оцінка відстрочених податкових активів та відстрочених податкових зобов'язань відображає податкові наслідки, які матимуть місце залежно від способу, в який підприємство очікує відшкодувати балансову вартість активу або погасити зобов'язання на звітну дату.

Відстрочені податкові активи визнаються, якщо існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, по відношенню до якого можуть бути використані відстрочені податкові активи. Товариство переглядає невизнані відстрочені податкові активи та балансову вартість відстрочених податкових активів на кожну звітну дату. Товариство визнає раніше невизнані відстрочені податкові активи, якщо існує ймовірність того, що отриманий у майбутньому оподатковуваний прибуток дозволить відшкодувати відстрочений податковий актив. Товариство зменшує балансову вартість відстроченого податкового активу, якщо отримання оподатковуваного прибутку, достатнього для відшкодування відстроченого податкового активу, більше не є ймовірним.

Ставка податку на прибуток в Україні становить 18%.

Податок на додану вартість (ПДВ)

Згідно з українським податковим законодавством зобов'язання по ПДВ дорівнюють загальній сумі ПДВ, нарахованого протягом звітного періоду, і виникають на першу з подій - дату відвантаження товару покупцеві або дату отримання оплати від замовника. Податковий кредит з ПДВ - це сума, яку платник податку має право зарахувати в рахунок його ПДВ зобов'язання в звітному періоді. Право на податковий кредит з ПДВ виникає після отримання податкової накладної, зареєстрованої в Єдиному реєстрі податкових накладних, яка видається на першу із двох дат: списання коштів з банківського рахунку або отримання товарів, робіт, послуг. Облік податку на додану вартість ведеться у системі електронного адміністрування в розрізі платників податку, в порядку який встановлений Кабінетом Міністрів України.

Доходи, витрати і активи визнаються за мінусом суми ПДВ, за винятком випадків, коли ПДВ, що виникає при придбанні активів або послуг, не підлягає відшкодуванню податковими органами, в даному випадку ПДВ визнається як частина витрат на придбання або частина статті витрат відповідно.

Сума ПДВ до відшкодування податковими органами або до сплати податковим органам включається до складу дебіторської та кредиторської заборгованості за розрахунками з бюджетом, відображеної в звіті про фінансовий стан.

Єдиний податок

З прийняттям Закону України від 01.04.2022 № 2173-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану», який набрав чинності з дня його офіційного опублікування 16 квітня 2022 року, Товариство використало право надане державою та з 2 травня перейшло на спрощену систему оподаткування зі сплатою єдиного податку по ставці 2%.

На період перебування на цій системі оподаткування підприємства не являються платниками податку на прибуток та податку на додану вартість (крім податку на додану вартість, що стягується при імпорті товарів). Після припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України, Товариство втратить право застосовувати спрощену систему оподаткування і автоматично вважатиметься таким, що застосовує загальну систему оподаткування.

Суми нарахованого єдиного податку відображаються в складі витрат на збут в звіті про сукупний дохід Товариства.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

2 Облікова політика (продовження)

2.21 Виплати працівникам

Витрати на заробітну плату, внески на обов'язкове соціальне страхування, оплачувані річні відпустки та лікарняні, а також премії та негрошові винагороди нараховуються у тому році, в якому відповідні послуги надавались працівниками Товариства. У Товариства відсутнє юридичне або конструктивне зобов'язання здійснювати пенсійні або інші подібні виплати, крім єдиного соціального внеску та подібних обов'язкових платежів відповідно до законодавства.

3 Істотні облікові судження і основні джерела невизначеності в оцінках

Підготовка фінансової звітності Товариства вимагає від керівництва суджень, оцінок і припущень, які впливають на відображені суми доходів, витрат, активів, зобов'язань і відповідних розкриттів. Окрім цих оцінок, керівництво також використовує професійні судження при застосуванні певних облікових політик. Оцінки і припущення, що використовуються, переглядаються керівництвом на постійній основі, з врахуванням минулого досвіду та інших чинників, таких як очікування щодо майбутніх подій, які вважаються обґрунтованими на момент підготовки фінансової звітності. Судження, які мають найбільш істотний вплив на суми, відображені в фінансовій звітності, та оцінки, які можуть привести до істотного коригування балансової вартості активів та зобов'язань в майбутньому полягають в наступному:

(i) Оцінка очікуваних кредитних збитків (ОКЗ). Резерв під очікувані кредитні збитків визначається шляхом застосування до суми заборгованості, яка розподіляється за періодами виникнення, відповідного відсотка очікуваних кредитних збитків. Відсотки ОКЗ визначаються, враховуючи досвід аналогічних історичних кредитних збитків. Величина ОКЗ чутлива до змін в обставинах і прогнозованих економічних умовах. Минулий досвід виникнення кредитних збитків Товариства і прогноз економічних умов можуть не бути показовими для фактичного дефолту контрагента в майбутньому

(ii) Знецінення нефінансових активів. На кожну дату складання фінансової звітності керівництво Товариства оцінює, чи є ознаки знецінення активів. Якщо такі ознаки існують, керівництво оцінює вартість відшкодування активу, для чого розраховується вартість використання/справедлива вартість за вирахуванням витрат на продаж одиниць, що генерують грошові кошти, до яких належить актив. Оцінка вартості використання/справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж вимагає від керівництва оціночних розрахунків очікуваних грошових потоків та вибору коректної ставки дисконту для розрахунку приведеної вартості цих грошових потоків.

(iii) Строки корисного використання активів, що амортизуються. Товариство переглядає терміни корисного використання в кінці кожного року і, якщо очікування відрізняються від попередніх оцінок, зміни відображаються як зміни в облікових оцінках. Ці оцінки можуть мати істотний вплив на балансову вартість активів, що амортизуються.

Оцінка строків корисного використання вимагає застосування професійних суджень з урахуванням строків експлуатації подібних активів у минулому. При цьому такі чинники, як технічний та економічний знос та старіння, часто призводять до скорочення економічних вигід від активів. Керівництво оцінює залишкові строки експлуатації відповідно до поточного технічного стану активів та оціночного періоду, протягом якого Товариство, як очікується, отримає вигоди від їх використання. При цьому враховуються такі основні чинники: (а) передбачуване використання активів; (б) прогнозний знос залежно від експлуатаційних параметрів та регламенту технічного обслуговування; і (в) технічний або економічний знос внаслідок зміни ринкових умов.

(iv) Визнання відстрочених податкових активів. Відстрочені податкові активи оцінюються на кожну звітну дату на предмет можливості їх реалізації у майбутньому і коригуються в міру необхідності, на підставі того, чи є ймовірним те, що Товариство буде генерувати достатній прибуток в майбутніх періодах для використання даних активів. Різні чинники враховуються при оцінці ймовірності майбутнього використання, включаючи результати минулих років, оперативні плани, закінчення строку дії податкових збитків, перенесених на майбутнє і стратегії податкового планування. Якщо фактичні результати відрізняються від цих оцінок або якщо ці оцінки будуть скориговані в майбутньому, то результат операції може бути відображено в цих періодах. Товариство не визнає відстрочені податкові активи, якщо існує невизначеність щодо здатності Товариства генерувати достатній оподаткований прибуток та використовувати відстрочені податкові активи в осяжному майбутньому.

(v) Оподаткування. Українське законодавство щодо оподаткування та здійснення господарської

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

3 Істотні облікові судження і основні джерела невизначеності в оцінках (продовження)

діяльності, включаючи контроль за валютними та митними операціями, продовжує розвиватися. Законодавчі та нормативні акти не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших органів державного управління. Нерідко точки зору різних органів на певне питання відрізняються. Керівництво вважає, що Товариство дотримувалось всіх нормативних положень, і всі передбачені законодавством податки та відрахування були сплачені або нараховані.

(vi) Визначення змінних орендних платежів. Товариство оцінює зобов'язання за договорам оренди за дисконтованою вартістю майбутніх орендних платежів, які не сплачені на вказану дату. Майбутні орендні платежі складаються з фіксованих платежів (у тому числі фіксованих по суті платежів) та змінних орендних платежів, що залежать від зміни курсу іноземної валюти до курсу гривні.

Керівництво Товариства робить суттєве судження щодо визначення змінних орендних платежів. Незалежно від орендних платежів, зазначених у договорах оренди, звичайні ділові практики доповнюють договірні умови таким чином, щоб на кожну конкретну дату орендний платіж підлягав перегляду у зв'язку з зміною курсу іноземної валюти до курсу гривні. Оскільки існують очікування періодичного перегляду орендних платежів (виходячи з поточних ринкових умов), Керівництво зробило висновок, що такі орендні платежі визначаються ринковим механізмом.

(vii) Тривалість воєнного, надзвичайного стану на території України. Керівництво вважає, що припинення або скасування воєнного, надзвичайного стану на території України відбудеться у осяжному майбутньому. Ґрунтуючись на цьому судженні Товариства оцінило здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі (Примітка 2.1), продовжує обліковувати відстрочені податкові активи/зобов'язання з податку на прибуток (Примітка 15), суми податкового кредиту по невключених до декларацій з ПДВ податкових накладних (Примітка 26), нараховувало забезпечення під майбутні податкові зобов'язання з ПДВ, що мають бути сплачені після повернення на загальну систему оподаткування (Примітка 34).

4 Застосування нових і переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності

4.1 Нові та переглянуті стандарти, які застосовуються у поточному році

У поточному році Товариство застосовувало низку поправок до стандартів МСФЗ та тлумачень, виданих Радою з МСБО, що набули чинності для періоду за рік, що починається 1 січня 2022 року, або пізніше.

- Поправки до МСБО (IAS) 16 «Основні засоби: надходження до використання за призначенням»
- Поправки до МСБО (IAS) 37 «Обтяжливі договори - витрати на виконання договору»
- Щорічні удосконалення МСФЗ, період 2018-2020 років
- Поправки до МСФЗ (IFRS) 3 «Посилання на Концептуальні основи»

Їх застосування не мало суттєвого впливу на розкриття інформації або на суми, які відображаються у цій фінансовій звітності. Товариство достроково не застосовувало жодних інших стандартів, роз'яснень або поправок, які були випущені, але ще не вступили в силу.

4.2 Нові і переглянуті МСФЗ, які застосовуються в поточному році

На дату затвердження цієї фінансової звітності, Товариство не застосовувало жоден з наведених нових або переглянутих стандартів які були випущені, але ще не вступили в силу:

- МСФЗ (IFRS) 17 «Договори страхування» (набуває чинності з 1 січня 2023 року (перенесено з 1 січня 2021 року)).
- Поправки до МСФЗ (IFRS) 17 – «Подовження тимчасового звільнення від застосування МСФЗ (IFRS) 9» (Поправки до МСФЗ (IFRS) 4), (набуває чинності з 1 січня 2023 року).
- Поправки до МСБО (IAS) 1 – «Класифікація зобов'язань як короткострокових або довгострокових» (Застосовується ретроспективно для періодів, що починаються 1 січня 2024 р.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

4 Застосування нових і переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності (продовження)

або після цієї дати).

- Поправки до МСБО (IAS) 1 та Положення з практики МСФЗ 2 – «Розкриття облікових політик» (набувають чинності з 1 січня 2023 року).

- Поправки до МСБО (IAS) 8 – «Визначення облікових оцінок» (набуває чинності з 1 січня 2023 року).

- Поправки до МСБО (IAS) 12 – «Відстрочений податок, пов'язаний з активами та зобов'язаннями, що виникають у результаті однієї операції» (набуває чинності з 1 січня 2023 року).

- Поправки до МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда» – «Зобов'язання з оренди та продаж зі зворотною орендою» (набуває чинності з 1 січня 2024 року).

- Поправки до МСФЗ (IFRS) 10 та МСБО (IAS) 28 – Продаж або внесок активів між інвестором та його асоційованим або спільним підприємством (набуття чинності перенесено на невизначений термін).

Керівництво не очікує, що прийняття до застосування Стандартів, перелічених вище буде мати істотний вплив на фінансову звітність Товариства у майбутніх періодах.

5 Дохід від реалізації

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Дохід від реалізації товарів:		
Роздрібні продажі	5 391 262	4 853 343
Оптові продажі на території України	570 134	2 477 509
Оптові продажі за межами України	18 118	85 715
Всього дохід від реалізації товарів:	5 979 514	7 416 567
 Дохід від реалізації послуг	 123 878	 163
Всього	6 103 392	7 416 730

6 Собівартість реалізації

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Товари для продажу	4 830 808	6 173 699

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

7 Інші операційні доходи

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Дохід від тимчасового прощення орендодавцями орендних платежів	15 161	-
Дохід від операційної оренди	10 945	11 750
Дохід від реалізації інших оборотних активів	5 630	6 788
Дохід від списання кредиторської заборгованості	502	537
Інший операційний дохід	3 230	2 034
Всього	35 468	21 109

8 Витрати на збут

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Витрати на оплату праці	342 192	405 369
Торговий знак (i)	207 866	121 252
Знос основних засобів та АПК	191 756	173 011
Експлуатаційні, комунальні витрати та витрати на охорону	141 212	103 091
Витрати на податки	138 795	6 439
Амортизація нематеріальних активів	125 317	125 169
Відрахування на соціальні заходи	76 816	89 962
Матеріальні витрати	47 023	43 678
Банківські послуги	25 583	43 090
Транспорт, логістика та складські послуги	20 711	25 745
Рекламні послуги	13 819	24 193
Обслуговування необоротних активів	13 616	14 453
Витрати на оренду	11 011	583
Витрати на утримання персоналу	2 196	2 672
Інші витрати на збут	6 557	8 054
Всього	1 364 470	1 186 761

(i) Витрати за ліцензійними договорами, що передбачають отримання дозволу на користування (виключну ліцензію) в діяльності Товариства торгових знаків, що належать пов'язаним компаніям.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

9 Адміністративні витрати

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Інформаційно-консультативні послуги	22 205	27 669
Витрати на оплату праці	15 928	16 540
Відрахування на соціальні заходи	3 562	3 666
Транспорт і вантажні перевезення	3 114	81
Витрати на податки	2 429	-
Знос основних засобів	2 380	1 842
Амортизація нематеріальних активів	2 138	648
Витрати на оренду	1 699	160
Експлуатаційні, комунальні витрати та витрати на охорону	949	683
Матеріальні витрати	800	456
Витрати на утримання персоналу	799	1 283
Обслуговування необоротних активів	388	365
Юридичні, ліцензійні та професійні		
Інші адміністративні витрати	2 515	3 594
Всього	58 906	56 987

10 Інші операційні витрати

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Резерв знецінення (ОКЗ) та резерв сумнівних боргів	15 712	6 306
Признані штрафи	860	-
Інші операційні витрати	1 955	1 973
Всього	18 527	8 279

11 Інші доходи

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Дохід від зміни договорів оренди	3 817	10
Дохід від реалізації необоротних активів	33	110
Курсові різниці	-	14 268
Всього	3 850	14 388

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

12 Інші витрати

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Курсові різниці	76 640	-
Витрати від операцій з продажу векселів	39 900	-
Списання оборотних активів, внаслідок подій пов'язаних з війною	3 787	-
Витрати від зміни договорів оренди	24	-
Інші витрати	6	7 231
Всього	120 357	7 231

13 Фінансові доходи

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Фінансові доходи за фінансовими інструментами, які обліковуються за амортизованою вартістю	9 816	16 757

14 Фінансові витрати

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Відсотки за банківськими кредитами та позиками	41 412	35 120
Відсотки за зобов'язаннями з оренди	38 563	51 133
Фінансові витрати за фінансовими інструментами, які обліковуються за амортизованою вартістю	8 525	17 008
Всього	88 500	103 261

15 Податок на прибуток

Компоненти витрат з податку на прибуток були представлені таким чином:

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Поточний податок на прибуток рік	-	-
Витрати/(вигода) з відстроченого податку на прибуток рік	(2 245)	(938)
Всього	(2 245)	(938)

Товариство сплачує податки в Україні. З прийняттям Закону України від 01.04.2022 № 2173-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законодавчих актів України щодо

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

15 Податок на прибуток (продовження)

адміністрування окремих податків у період воєнного, надзвичайного стану», який набрав чинності з дня його офіційного опублікування 16 квітня 2022 року, Товариство використало право надане державою та прийняло рішення по переходу на спрощену систему оподаткування зі сплатою єдиного податку по ставці 2%. При переході на період перебування на даній системі оподаткування підприємства не являються платниками податку на додану вартість та податку на прибуток. Систему оподаткування Товариства було змінено з 2 травня 2022 року (Примітка 2.21).

Узгодження очікуваних та фактичних податкових нарахувань представлено таким чином:

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Збиток до оподаткування від поточних операцій	(329 042)	(67 234)
Податок на прибуток за номінальною ставкою у 2022 році: 18,00% (2021: 18,00%)	(59 228)	(12 102)
Зміни в сумі невизнаного відстроченого податкового активу	13 350	6 918
Податковий вплив від зміни системи оподаткування	35 311	-
Вплив доходів/ витрат, які не враховуються для цілей оподаткування	8 322	4 246
(Дохід)/витрати з податку на прибуток	(2 245)	(938)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

15 Податок на прибуток (продовження)

Рух відстрочених податкових активів за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року представлений таким чином:

	Початкове сальдо	Визнано у прибутках і збитках	Заключний баланс
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
2022			
Відстрочені податкові (зобов'язання) / активи стосовно:			
Основні засоби	1 028	3 965	4 993
Нематеріальні активи	33	8	41
Інші фінансові зобов'язання	1 728	(1 728)	-
Всього відстрочені податкові (зобов'язання)/активи	2 789	2 245	5 034
2021			
Відстрочені податкові (зобов'язання) / активи стосовно:			
Основні засоби	755	273	1 028
Нематеріальні активи	36	(3)	33
Інші фінансові зобов'язання	1 060	668	1 728
Всього відстрочені податкові (зобов'язання)/активи	1 851	938	2 789

Станом на 31 грудня 2022 та 2021 років невизнані тимчасові різниці, які зменшують об'єкт оподаткування представлені накопиченими податковими збитками минулих періодів в сумі 307 440 тисяч гривень та 466 542 тисяч гривень відповідно.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

16 Основні засоби

Рух основних засобів та незавершених капітальних інвестицій за роки, які закінчилися 31 грудня 2022 та 31 грудня 2021 року, представлений наступним чином:

	АПК Будівлі	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Модернізація орендованих засобів	Капітальні інвестиції	Інші основні засоби	Всього
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
Первісна вартість							
На 1 січня 2021	540 252	202 416	3 524	127 364	1 111	33 241	907 908
Надходження/введення в експлуатацію	75 655	60 610	4 594	37 601	(977)	7 819	185 302
Вибуття	(15 777)	(10 050)	-	-	-	(2 495)	(28 322)
На 31 грудня 2021	600 130	252 976	8 118	164 965	134	38 565	1 064 888
Надходження/введення в експлуатацію	89 503	32 544	-	75 792	94	6 205	204 138
Вибуття	(169 685)	(4 146)	-	(17)	-	(2 178)	(176 026)
На 31 грудня 2022	519 948	281 374	8 118	240 740	228	42 592	1 093 000

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

16 Основні засоби (продовження)

	АПК Будівлі	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Модернізація орендованих засобів	Капітальні інвестиції	Інші основні засоби	Всього
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
Накопичений знос							
На 1 січня 2021	201 008	146 395	1 591	46 572	-	32 703	428 269
Амортизаційні відрахування	139 427	18 190	797	8 393	-	8 046	174 853
Вибуття	(15 778)	(9 649)	-	-	-	(2 495)	(27 922)
Інші зміни, рух	-	-	-	-	-	(61)	(61)
На 31 грудня 2021	324 657	154 936	2 388	54 965	-	38 193	575 139
Амортизаційні відрахування	132 030	28 716	1 507	30 171	-	1 712	194 136
Вибуття	(169 685)	(4 139)	-	(15)	-	(2 168)	(176 007)
Інші зміни, рух	-	3	-	-	-	(3)	-
На 31 грудня 2022	287 002	179 516	3 895	85 121	-	37 734	593 268
Балансова вартість							
На 31 грудня 2022	232 946	101 858	4 223	155 619	228	4 858	499 732
На 31 грудня 2021	275 473	98 040	5 730	110 000	134	372	489 749

В групі "Транспортні засоби" відображено об'єкти, які знаходяться у лізингу, станом на 31 грудня 2022 року вартість об'єктів, становить 3 411 тис. грн (2021: 5 377 тис. грн), амортизаційні нарахування по таким об'єктам за 2022 рік становлять 1 168 тис. грн (2021: 779 тис. грн.)

На 31 грудня 2022 року та на 31 грудня 2021 року основні засоби не перебувають в якості забезпечення позикових коштів Товариства, а також позикових коштів пов'язаних компаній.

Станом на 31 грудня 2022 року Товариство виконало тест на знецінення основних засобів, АПК і нематеріальних активів на основі розрахунку цінності від використання із застосуванням прогнозу руху грошових коштів, що не перевищує п'ятирічного періоду. Прогнозні потоки грошових коштів ґрунтувалися на фактичних історичних даних та прогнозних макроекономічних показниках, отриманих з публічних ресурсів, прогнозів Керівництва щодо відкриття нових магазинів. Основні припущення, використані при тестуванні на знецінення, включали: ставки дисконтування, обсяги продажів, витрати. Ставка дисконтування була розрахована на підставі середньозваженої вартості капіталу і становила 28,6% для прогнозних періодів і 21,5% для розрахунку термінальної вартості. Станом на 31 грудня 2022 року величина очікуваного відшкодування (цінність від використання) основних засобів, АПК і нематеріальних активів Товариства перевищила балансову вартість, відповідно, знецінення не визнавалося.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

16 Основні засоби (продовження)

17 Нематеріальні активи

Рух нематеріальних активів за роки, які закінчилися 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року, представлений наступним чином:

	Ліцензії та виключні права	Торгові марки	Програмне забезпечен ня	Капітальні інвестиції	Інші нематеріал ні активи	Всього
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
Первісна вартість						
На 1 січня 2021	-	622 185	2 164	3 369	272	627 990
Надходження	-	-	7 375	(3 361)	5 608	9 622
Вибуття	-	(93)	-	-	(112)	(205)
Переміщення	2 250	-	(4 140)	-	1 890	-
На 31 грудня 2021	2 250	622 092	5 399	8	7 658	637 407
Надходження	1 448	-	3 432	6 693	4 231	15 804
Вибуття	(93)	-	-	-	-	(93)
Переміщення	-	-	810	-	(810)	-
На 31 грудня 2022	3 605	622 092	9 641	6 701	11 079	653 118
Накопичена амортизація						
На 1 січня 2021	-	217 939	1 660	-	159	219 758
Амортизація	1 029	124 383	68	-	337	125 817
Вибуття	-	(93)	-	-	(112)	(205)
Переміщення	482	-	(265)	-	(217)	-
На 31 грудня 2021	1 511	342 229	1 463	-	167	345 370
Амортизація	1 506	124 383	535	-	1 031	127 455
Вибуття	(93)	-	-	-	-	(93)
Переміщення	-	-	13	-	(13)	-
На 31 грудня 2022	2 924	466 612	2 011	-	1 185	472 732
Балансова вартість						
На 31 грудня 2022	681	155 480	7 630	6 701	9 894	180 386
На 31 грудня 2021	739	279 863	3 936	8	7 491	292 037

До торгових марок віднесено право користування торговими знаками, яке у 2019 році було внесено в статутний капітал Товариства, розмір внеску склав 621 915 тисяч гривень, сума нарахованої амортизації даного активу за 2022 рік становить 124 383 тисяч гривень (2021: 124

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

17 Нематеріальні активи (продовження)

383 тисячі гривень). Строк амортизації прав користування відповідає терміну на який надано таке право.

		Група нематеріальних активів		Залишковий строк експлуатації (місяців)	
		Балансова вартість			
		31 грудня 2022	31 грудня 2021	31 грудня 2022	31 грудня 2021
		тис.грн.	тис.грн.		
Логотип "FOZZY"	Торгові марки	77 739	139 931	15	27
Логотип "Фозі"	Торгові марки	77 739	139 931	15	27

18 Передплати за основні засоби

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Передплати за основні засоби	11 070	57 736
Резерв на знецінення	(10 580)	(2 498)
Всього	490	55 238

19 Фінансові інвестиції

Фінансові інвестиції АТ «Соренто»

В червні 2021 року Товариство придбало в пов'язаної сторони акції, що не обертаються на активному ринку. В результаті, станом на 31 грудня 2022 року Товариству належать акції АТ «Соренто» в кількості 31 720 тисяч штук (31 грудня 2021: 31 720 тисяч штук), справедлива вартість яких станом на 31 грудня 2022 року складає 30 451 тисяч гривень (31 грудня 2021: 30 451 тис.грн.), що складає 31,72 % акцій, розподілених між акціонерами.

Інвестиції в акції були класифіковані Товариством як такі, що оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Протягом 2022 року суми визнані в прибутку або збитку, що пов'язані з такими інвестиціями є несуттєвими.

Фінансові інвестиції ПАТ «Рітейл Еквіті Фонд»

В жовтні 2021 року згідно договору купівлі-продажу цінних паперів Товариством були продані акції компанії ПАТ «Рітейл Еквіті Фонд» в кількості 23 000 тис. штук пов'язаній стороні, вартість продажу склала 38 410 тисяч гривень.

Протягом 2021 року суми визнані в прибутку або збитку, що пов'язані з такими інвестиціями є несуттєвими.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

20 Запаси

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Товари	537 229	740 059
Інші запаси	12 350	12 362
Всього	549 579	752 421

Станом на 31 грудня 2022 запаси в сумі 61 131 тисяч гривень (31 грудня 2021: 61 131 тисяч гривень) передані фінансовим установам під заставу діючих кредитів, наявних у Товариства

21 Торгова та інша дебіторська заборгованість

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Дебіторська заборгованість за договорами відступлення права вимоги (i)	194 942	194 942
Торгова дебіторська заборгованість	175 651	122 522
Безвідсоткові фінансові допомоги видані (ii)	60 459	87 211
Інша дебіторська заборгованість	3 299	1 881
За вирахуванням: резерву на знецінення (ОКЗ)	(10 832)	(4 695)
Всього	423 519	401 861
Авансові платежі	18 469	8 248
Разом	441 988	410 109

Торгова дебіторська заборгованість являє собою заборгованість оптових покупців, є безпроцентною.

(i) Дебіторська заборгованість за договорами права вимоги відображає заборгованість Товариства по договору переуступки заборгованості з пов'язаною стороною, а також права вимоги учасника, що було сформовано по операції поповнення статутного капіталу.

(ii) Фінансові допомоги видані представлені незабезпеченими поворотними безвідсотковими короткостроковими позиками, виданими контрагентам та пов'язаним сторонам. Станом на 31 грудня 2022 року (31 грудня 2021 року) заборгованість за фінансовими допомогою виданими була визнана за амортизованою вартістю.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

21 Торгова та інша дебіторська заборгованість (продовження)

Очікувані кредитні збитки на торгову та іншу дебіторську заборгованість оцінюються з використанням матриці оціночного резерву, посиляючись на минулий досвід виникнення дефолту і аналіз поточного фінансового становища дебітора (Примітка 35, пункт «Кредитний ризик»)

Зміни в очікуваних кредитних збитках представлені наступним чином:

	тис.грн.
Баланс станом на 1 січня 2021	(3 838)
Нараховано/Використано	(857)
Баланс станом на 31 грудня 2021	(4 695)
Нараховано/Використано	(6 137)
Баланс станом на 31 грудня 2022	(10 832)

22 Дебіторська заборгованість за розрахунками бюджетом

	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
Передплати по іншим податкам	1 112	1 101
Передплати з податку на додану вартість	1 601	-
Передплати з податку на прибуток	441	441
Всього дебіторська заборгованість за розрахунками бюджетом	3 154	1 542

23 Фінансові інвестиції

Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року стаття представлена цінними паперами у формі векселів простих безвідсоткових, виданих пов'язаними компаніями, за пред'явленням.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

24 Гроші та їх еквіваленти

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Грошові кошти в дорозі (i)	67 872	67 263
Грошові кошти на банківських рахунках	23 554	12 304
Грошові кошти в касі	18 042	15 078
Всього	109 468	94 645

(i) Грошові кошти в дорозі представлені готівкою, яка була передана інкасаторським службам банків з магазинів на кінець робочого дня, а також оплатами, здійсненими покупцями за допомогою платіжних карток, що були зараховані на банківські рахунки Товариства в наступний звітний період.

25 Грошові кошти та їх еквіваленти з метою грошового потоку

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Гроші та їх еквіваленти (Примітка 24)	109 468	94 645
Банківські овердрафти (Примітка 28)	(43 105)	(2 557)
Всього	66 363	92 088

26 Інші оборотні активи

Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року інші оборотні активи Товариства представлені податковим кредитом з ПДВ по податкових накладних, не включених до декларацій з ПДВ. Керівництво вважає, що зможе включити ці суми до декларацій з ПДВ після повернення на загальну систему оподаткування (Примітка 2.21).

27 Статутний капітал

Змін у статутному капіталі Товариства не відбувалося, станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року статутний капітал Товариства складає 743 999 тисяч гривень, частка учасника ПАТ «РІТЕЙЛ ІНВЕСТ» становить 100%.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

28 Банківські кредити

Довгострокові та короткострокові кредити банків представлені наступним чином:

	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	%	тис.грн.	%	тис.грн.
Довгострокові кредити банків				
В іноземній валюті (Долар США)	7,50%	192 131	7,50%	145 257
В національній валюті	15,10%	157 061	12,50%	156 703
Всього довгострокові кредити банків		349 192		301 960
За вирахуванням короткострокової частини		(136 586)		(74 961)
Довгострокова частина банківських кредитів		212 606		226 999
Банківські овердрафти	16,00%	43 105	13,90%	2 557
В іноземній валюті (долар США)		-		-
Всього короткострокові кредити банків		43 105		2 557
Поточна частина довгострокових банківських кредитів		136 586		74 961
		-		-
Короткострокова частина банківських кредитів		179 691		77 518

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

28 Банківські кредити (продовження)

24 лютого 2022 року Нацбанк України видав Постанову №18 «Про роботу банківської системи в період запровадження воєнного стану», у якій заборонив банкам купувати валюту за дорученням клієнтів, крім купівлі валюти для оплати товарів критичного імпорту. Зазначене унеможливило повернення Товариством банківського кредиту в Доларах США і підпадає під визначення форс-мажору.

У наведеній нижче таблиці деталізуються зміни у зобов'язаннях Товариство, що виникають унаслідок фінансової діяльності, включаючи як готівкові, так і безготівкові зміни. Зобов'язаннями, пов'язаними з фінансовою діяльністю, є ті, для яких грошові потоки були або майбутні грошові потоки будуть класифіковані у звіті про рух грошових коштів Товариство як грошові потоки від фінансової діяльності.

	Безготівкові зміни						31 грудня 2022
	1 січня 2022	Грошові потоки від фінансо- вої діяльності	Фінансові витрати	Нові договори фінансо- вого лізингу та оренди	Курсові різниці	Інші зміни	
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
Зобов'язання з оренди	310 984	(166 585)	37 891	135 051	26 762	(49 067)	295 036
Банківські кредити	301 960	(2 014)	-	-	48 890	356	349 192
Небанківські кредити	2 460	(2 460)	-	-	-	-	-
Нараховані відсотки	1 963	(24 431)	41 680	-	1 269	(370)	20 111
Всього	617 367	(195 490)	79 571	135 051	76 921	(49 081)	664 339

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

28 Банківські кредити (продовження)

	Безготівкові зміни						31 грудня 2021
	1 січня 2021	Грошові потоки від фінансов ї діяльно ті	Фінансові витрати	Нові договори фінансо- вого лізингу та оренди	Курсові різниці	Інші зміни	
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
Зобов'язання з оренди	359 427	(174 204)	51 133	80 043	(4 784)	(631)	310 984
Банківські кредити	249 360	62 023	-	-	(9 599)	176	301 960
Фінансові допомоги отримані	29 547	(30 000)	-	-	-	453	-
Небанківські кредити	541	1 943	-	-	-	(24)	2 460
Нараховані відсотки	1 443	(33 734)	35 120	-	(21)	(845)	1 963
Всього	640 318	(173 972)	86 253	80 043	(14 404)	(871)	617 367

Забезпечення кредитів

Кредити банків були забезпечені такими видами застав:

Застави

Валюта

31 грудня 2022 31 грудня 2021
тис.грн. тис.грн.

Запаси

гривня

61 131 **61 131**

Додатково кредити банків забезпеченні нерухомістю за договорами іпотеки від компаній, що знаходяться під спільним контролем кінцевих бенефіціарів, в сумі, що дорівнює загальній заборгованості за такими кредитними угодами

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

29 Зобов'язання за договорами оренди

Зобов'язання за договорами оренди являють собою суми до сплати за договорами оренди будівель. Строк оренди будівель становить від 1 до 9 років. Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року припустимі ставки відсотка в оренді знаходились у межах від 12,48% до 18% річних по договорах в гривні, від 7,5% до 10,83% по договорах в доларах США.

Як правило, Товариство має право надавати активи, які орендуються в суборенду.

Зобов'язання з оренди представлені у звіті про фінансовий стан наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Поточні зобов'язання з оренди	139 277	113 224
Непоточні зобов'язання з оренди	155 759	197 760
Всього зобов'язання з оренди	295 036	310 984

У таблиці нижче наведена інформація щодо балансової вартості орендних зобов'язань та їх рух протягом періоду:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
На 1 січня	310 984	359 427
Надходження	135 051	80 046
Приріст відсотків	38 563	51 133
Курсові різниці	26 762	(4 784)
Інші зміни	-	(605)
Модифікації	(49 339)	(29)
Платежі	(166 985)	(174 204)
На 31 грудня	295 036	310 984

Нижче наведені суми, визнані у складі прибутку або збитку:

	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.
Амортизація активів у формі права користування	(133 199)	(140 206)
Процентні витрати по зобов'язанням з оренди	(38 563)	(51 133)
Змінні витрати по договорах оренди	(12 711)	(743)
Курсові різниці	(26 707)	8 208
Дохід від суборенди активів у формі права користування	10 946	11 750
Модифікація за договорами оренди	3 792	10
Інші витрати/доходи по договорам оренди	15 161	-
Всього суми, визнані у складі прибутку або збитку	(181 281)	(172 114)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

30 Інші фінансові зобов'язання

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Небанківські кредити в національній валюті	<u>-</u>	<u>2 460</u>

Зобов'язання за небанківськими кредитами були включені до складу інших фінансових зобов'язань в звіті про фінансовий стан та представлені наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Інші фінансові зобов'язання - поточні	<u>-</u>	<u>2 460</u>

У 2022 році зобов'язання за небанківськими кредитами було повністю погашено.

31 Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Торгова кредиторська заборгованість	1 221 893	1 513 735
Інша кредиторська заборгованість		
Зобов'язання по договорах роялті	167 366	19 441
Нараховані відсотки	20 111	1 963
Розрахунки з оплати праці та страхування	15 842	11 739
Розрахунки за операціями з векселями	8 854	2 255
Кредиторська заборгованість за основні засоби	6 804	23 953
Розрахунки за орендними операціями	5 371	5 326
Зобов'язання по векселям пред'явленим до погашення	749	1 302
Інша кредиторська заборгованість	563	1 238
Всього інша кредиторська заборгованість	225 660	67 217
Разом	1 447 553	1 580 952

32 Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Акцизний збір	16 939	7 504
Єдиний податок з юридичної особи	13 751	-
Податок на додану вартість до сплати	-	17 954
Інші податки до сплати	7 899	1 789
Всього	38 589	27 247

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

33 Зобов'язання за одержаними авансами

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Авансові платежі отримані	6 427	14 965
Подарункові сертифікати	438	39
Всього	6 865	15 004

34 Поточні забезпечення

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Забезпечення під майбутні податкові зобов'язання з ПДВ	109 786	-
Забезпечення під майбутні виплати персоналу	20 713	17 540
Всього поточні забезпечення	130 499	17 540

З 2 травня 2022 року Товариство перейшло на сплату єдиного податку (Примітка 2.21) і тимчасово не сплачує ПДВ, При цьому, згідно п. 9 підрозділу 8 Перехідних положень ПКУ, за всіма товарами, необоротними активами, які Товариство придбало з ПДВ до дати переходу на сплату єдиного податку та використало (реалізувало) в період сплати такого єдиного податку, після закінчення воєнного стану повинні бути нараховані і одноразово сплачені податкові зобов'язання з ПДВ, виходячи з вартості придбання.

Відповідно, станом на 31 грудня 2022 року Товариство нараховувало забезпечення під майбутні податкові зобов'язання з ПДВ щодо вказаних активів, які були фактично використані (реалізовані) до цієї дати, з віднесенням суми витрат до собівартості реалізованих (використаних) товарів.

35 Фінансові інструменти та управління ризиками

Оцінка справедливої вартості

Справедлива вартість фінансових інструментів Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана за продаж активу або сплачена за передачу зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки (тобто вихідну ціну на дату оцінки з точки зору учасника ринку, який утримує актив або має зобов'язання). Зважаючи на те, що ринок для фінансових інструментів Товариства не є активним, Товариство встановлює справедливую вартість, застосовуючи метод оцінювання. Мета застосування методу оцінювання – визначити, якою була б ціна операції на дату оцінки в обміні між незалежними сторонами, зважаючи на звичайні міркування бізнесу. На думку керівництва Товариства, балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, визнана у фінансовій звітності, приблизно дорівнює їхній справедливій вартості станом на 31 грудня 2022 та 31 грудня 2021 року.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

35 Фінансові інструменти та управління ризиками (продовження)

Основними ризиками, пов'язаними з фінансовими інструментами Товариства, є ризик ліквідності, процентний, валютний, кредитний ризик. Товариство забезпечує належні управління, звітність та процедури внутрішнього контролю, які дозволяють своєчасно виявити зміни, що можуть становити загрозу для довгострокового виконання зобов'язань. Суттєвими чинниками ефективного управління ризиками є високий професійний рівень керівництва і відповідна комплектація персоналом. Керівництво Товариства несе відповідальність за впровадження, надійність і забезпечення функціонування систем управління ризиками. Ризики можуть виникати у всіх підрозділах Товариства, з цієї причини необхідний всебічний і систематичний аналіз ризиків.

Процентний ризик

Цей ризик не є значним для Товариства через те, що позики залучені з фіксованою відсотковою ставкою.

Валютний ризик

Товариство здійснює свою операційну діяльність на території України і його залежність від валютного ризику визначається, операціями по яким валюта операції не відповідає функціональній. Товариство залучило кредитні кошти в іноземній валюті (Примітка 29), має договори оренди з прив'язкою до курсу валют, а також здійснює розрахунки з іноземними покупцями та постачальниками. Активи та зобов'язання, по яким є валютні ризики, приведені в таблиці в гривневому еквіваленті, згідно курсу НБУ станом на 31 грудня:

	Долар США	Всього
2022		
Фінансові активи		
Всього	-	-
Фінансові зобов'язання		
Банківські кредити	192 131	192 131
Зобов'язання за договорами по фінансовій оренді	104 385	104 385
Всього	296 516	296 516
Чиста валютна позиція	(296 516)	(296 516)
	Долар США	Всього
2021		
Фінансові активи		
Всього	-	-
Фінансові зобов'язання		
Банківські кредити	145 257	145 257
Зобов'язання за договорами по фінансовій оренді	96 693	96 693
Всього	241 950	241 950
	-	-
Чиста валютна позиція	(241 950)	(241 950)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

35 Фінансові інструменти та управління ризиками (продовження)

Аналіз чутливості іноземної валюти

У таблиці нижче розкривається інформація про чутливість прибутку або збитку до обґрунтовано можливих змін у курсах обміну валют, які застосовувались на звітні дати, за умови, що всі інші змінні величини залишилися незмінними.

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Зміцнення долару США на 1%	(1 954)	(2 420)
Послаблення долару США на 1%	<u>1 954</u>	<u>2 420</u>

Кредитний ризик

Основними фінансовими активами Товариства є грошові кошти та залишки на рахунках банків, торгова, векселі та інша дебіторська заборгованість. Дані категорії представляють максимальний кредитний ризик Товариства по відношенню до фінансових активів.

Кредитний ризик Товариства в основному відноситься до дебіторської заборгованості, яка представлена в звіті про фінансовий стан з урахуванням знецінення фінансового активу. Товариство застосовує спрощений підхід до визнання очікуваних кредитних збитків на увесь строк дії торгової та іншої дебіторської заборгованості згідно з МСФЗ 9. Товариство відображає очікувані кредитні збитки та зміни очікуваних кредитних втрат на кожну звітну дату, щоб відобразити зміни в кредитному ризику після первісного визнання.

До грошових коштів та їх еквівалентів також застосовуються вимоги МСФЗ (IFRS) 9 щодо знецінення, виявлений збиток від знецінення був несуттєвим.

Кредитний рейтинг фінансових установ, з якими працює Товариство, згідно міжнародного рейтингового агентства Fitch, наступний:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

35 Фінансові інструменти та управління ризиками (продовження)

	<i>Зовнішній кредитний рейтинг</i>	<i>31 грудня 2022</i>	<i>31 грудня 2021</i>
		тис.грн.	тис.грн.
ПАТ КБ "Приватбанк"	CCC-	45 399	30 874
АТ "Укрексімбанк"	CCC-	6 201	9 403
ПАТ «Банк Восток»	Невизначений	34 081	33 551
Інші банки	Невизначений	5 745	5 739
Грошові кошти в касі	Невизначений	18 042	15 078
Всього	Не визначений	109 468	94 645

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

35 Фінансові інструменти та управління ризиками (продовження)

У наведеній нижче таблиці вказано профіль ризиків торгової та іншої дебіторської заборгованості на основі матриці оціночних резервів Товариства.

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Торгова та інша дебіторська заборгованість компаній під спільним контролем	397 612	283 051
Непрострочена	20 355	84 459
Прострочена до 30 днів	1 761	27 522
Прострочена на 30-90 днів	3 344	8 183
Прострочена більш як на 90 днів	11 279	3 341
Всього	434 351	406 556

Очікувані кредитні збитки:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.
Прострочена до 30 днів	32	401
Прострочена на 30-90 днів	602	1 473
Прострочена більш як на 90 днів	10 198	2 821
Всього	10 832	4 695

Ризик ліквідності

Завдання Товариства є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю шляхом використання умов кредитування, що надаються, в основному, постачальниками та банками. Товариство аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками та планує свою ліквідність, незалежно від очікування строків виконання зобов'язань за відповідними інструментами. У разі недостатньої або надмірної ліквідності Товариство перерозподіляє ресурси для досягнення оптимального фінансування своєї діяльності.

У таблиці нижче подано аналіз фінансових зобов'язань Товариства, розподілених на групи за відповідними термінами погашення, на основі залишкового періоду на звітну дату до терміну погашення за договорами. Суми, які розкриваються у таблиці, є недисконтованими потоками грошових коштів за основною сумою боргу та відсотків.

Аналіз фінансових зобов'язань за термінами погашення станом на 31 грудня 2022 року та на 31 грудня 2021 року був представлений таким чином:

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

35 Фінансові інструменти та управління ризиками (продовження)

	<u>Менше 1 року</u>	<u>2-5 років</u>	<u>Більше 5 років</u>	<u>Всього</u>
	<u>тис.грн.</u>	<u>тис.грн.</u>	<u>тис.грн.</u>	<u>тис.грн.</u>
Зобов'язання				
2022				
Банківські кредити	237 049	240 929	42 147	520 125
Зобов'язання з оренди	169 173	167 825	39 133	376 131
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	1 447 605	-	-	1 447 605
Всього	1 853 827	408 754	81 280	2 343 861
2021				
Банківські кредити	110 631	245 813	58 324	414 768
Зобов'язання з оренди	142 743	128 119	51 133	321 995
Інші зобов'язання	2 460	-	-	2 460
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	1 580 952	-	-	1 580 952
Всього	1 836 786	373 932	109 457	2 320 175

Управління капіталом

Оптимізація процесу формування та використання капіталу є головною метою Товариства в управлінні капіталом. Стратегічна ціль Товариства – це формування належної системи управління капіталом, завданням якої є контроль та своєчасне коригування структури капіталу, для отримання максимального прибутку та забезпечення фінансової стійкості. Завданням стратегічного управління капіталом є довгострокова конкурентна привабливість та розширення ринків збуту, що сприяє стабільному отриманню прибутку.

Товариство здійснює контроль над капіталом за допомогою розрахунку коефіцієнта фінансового важеля. Фінансовий важіль, коефіцієнт використання позикових засобів - залежність прибутку від ступеня використання позикових засобів. Фінансовий важіль розраховується, як відношення суми позикового капіталу до суми загального капіталу Товариства. Чим більша частка довгострокової заборгованості, тим сильніший фінансовий важіль.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

35 Фінансові інструменти та управління ризиками (продовження)

Товариство одержує вигоду від застосування фінансового важеля тільки в тому випадку, якщо дохід, отриманий за рахунок залучення позичкових засобів перевищує витрати по виплаті відсотків. Політика Товариства направлена на досягнення значення даного коефіцієнта 0,5.

	Примітки	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
Банківські кредити	28	392 297	301 960
Зобов'язання з оренди	29	295 036	310 984
Мінус: грошові кошти та їх еквіваленти	24	(109 468)	(94 645)
Чиста заборгованість		577 865	518 299
Статутний капітал	27	743 999	743 999
Непокритий збиток		(992 285)	(665 488)
Власний капітал		(248 286)	78 511
Капітал і чистий борг		329 579	596 810
Коефіцієнт фінансового важеля		1,75%	0,87%

36 Товариство як орендодавець

Товариство уклало угоди з орендарями, які відповідно до облікової політики класифіковані як операційна оренда, оскільки Товариство не передає в основному всі ризики та вигоди щодо права власності на базовий актив.

Мінімальні орендні платежі по таких договорах представлені наступним чином:

	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
Короткострокова оренда, що підлягає сплаті протягом одного року	4 239	5 836

37 Умовні зобов'язання

Податки. Товариство здійснює більшу частину своїх операцій в Україні, і тому повинно виконувати вимоги українського податкового законодавства. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів й іншими державними органами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку різних органів влади, які відповідно до законодавства уповноважені застосовувати суворі штрафні санкції, а також стягувати пеню. Податковий рік залишається відкритим для податкових перевірок протягом трьох наступних календарних років, однак за певних обставин податковий рік може залишатися відкритим довше.

Товариство здійснює експортні операції, які потенційно можуть входити у сферу застосування нових правил українського законодавства із трансфертного ціноутворення («ТЦ»). Керівництво вважає, що Товариство дотримується вимог ТЦ. Так як наразі не склалася стала практика впровадження нових правил трансфертного ціноутворення та формулювання деяких правил може трактуватись по-різному, вплив потенційних ризиків щодо оскарження податковими органами позиції Товариства у питаннях трансфертного ціноутворення не може бути достовірно оцінено.

Ці факти створюють значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування. Управлінський персонал вважає, виходячи з його тлумачення податкового законодавства, офіційних роз'яснень та судових рішень, що податкові зобов'язання були належним чином відображені в обліку. Проте відповідні органи можуть інакше тлумачити зазначені вище положення.

Товариство веде судові процеси з податковими органами відносно донарахувань податків та штрафних санкцій, поточна сума на дату випуску фінансової звітності за рік, який закінчився 31 грудня 2022 року, складає 276 058 тисяч гривень (31 грудня 2021 року: 286 758 тисяч гривень)

Незважаючи на те, що питання нарахування податків не є предметом судового розгляду у справі, Товариство не виключає ймовірної наявності ризиків врахування податковими органами результатів розгляду кримінального провадження при здійсненні податкових перевірок. У випадку, якщо зазначені ризики будуть реалізовані, це може призвести до можливого донарахування податковими органами податку на прибуток та відповідних штрафних санкцій, а також до подальших судових справ з податковими органами. Ефект впливу на фінансову звітність визначити неможливо.

На думку керівництва, Товариство виконало усі вимоги чинного податкового законодавства. Під час звичайної господарської діяльності Товариство здійснює операції, тлумачення яких можуть бути різними у Товариства та податкових органів.

Юридичні питання. В процесі звичайної господарської діяльності до Товариства висуваються претензії та судові позови. За оцінками керівництва, ризик відтоку фінансових ресурсів, пов'язаних із такими претензіями, є малоімовірним тому, фінансова звітність Товариства не містить жодних забезпечень відносно цих операцій.

Капітальні контрактні зобов'язання. Капітальні контрактні зобов'язання Товариства станом на 31 грудня 2022 року становлять 45 930 тисяч гривень (31 грудня 2021 року: 16 646 тисяч гривень)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

38 Операції з пов'язаними сторонами

У відповідності до МСБО 24 «Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін», пов'язаними вважаються сторони, одна з яких має можливість контролювати або значною мірою впливає на операційні та фінансові рішення іншої сторони. При розгляді питання, чи є сторони пов'язаними, до уваги береться зміст взаємовідносин сторін, а не лише їх юридична форма. Пов'язані сторони можуть провадити операції, які не проводились би між сторонами, що не є пов'язаними. Умови таких операцій можуть відрізнятися від умов операцій між сторонами, що не є пов'язаними.

На кінець звітного періоду суми заборгованості з боку пов'язаних сторін були такими:

Активи

	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
	тис.грн.	тис.грн.
31 грудня 2022		
Фінансові інвестиції	30 451	-
Передплати за основні засоби	66	-
Гроші та їх еквіваленти	-	34 081
Торгова та інша поточна дебіторська заборгованість	402 308	91
Поточні фінансові інвестиції	83 059	-
Векселі одержані	150 000	-
Всього	665 884	34 172

	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
	тис.грн.	тис.грн.
31 грудня 2021		
Фінансові інвестиції	30 451	-
Гроші та їх еквіваленти	-	33 551
Торгова та інша поточна дебіторська заборгованість	285 671	34
Поточні фінансові інвестиції	199 900	-
Всього	516 022	33 585

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

38 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

На кінець звітного періоду суми, належні пов'язаним сторонам, були такими:

Зобов'язання

	Материнсь а компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
31 грудня 2022			
Зобов'язання з оренди	-	(63 595)	-
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	(167 365)	(367 465)	(568)
Зобов'язання за одержаними авансами	-	(37)	(1)
Кредиторська заборгованість за договором комісії	-	(93 489)	-
Всього	(167 365)	(524 586)	(569)

	Материнсь а компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
31 грудня 2021			
Зобов'язання з оренди	-	(48 294)	-
Інші фінансові зобов'язання	(2 460)	-	-
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	(19 497)	(220 249)	(326)
Зобов'язання за одержаними авансами	-	(105)	(1 663)
Всього	(21 957)	(268 648)	(1 989)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

38 Операції з пов'язаними сторонами (продовження)

Інформація про істотні обсяги за операціями із пов'язаними сторонами за рік, що закінчився 31 грудня представлена наступним чином:

	Материнсь а компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
2022	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
Дохід від реалізації товарів та послуг	-	76 308	2 156
Закупки товарів	-	(988 812)	-
Отримані послуги	(207 866)	(69 956)	(374)
Фінансові витрати та доходи, нетто	(208)	(4 600)	-
Інший операційний дохід	-	2 544	1 037
Винагорода за договором комісії	-	123 750	125

	Материнсь а компанія	Компанії під спільним контролем	Інші пов'язані сторони
2021	тис.грн.	тис.грн.	тис.грн.
Дохід від реалізації товарів та послуг	-	2 547	2 088
Закупки товарів	-	(1 346 572)	-
Отримані послуги	(121 248)	(12 364)	-
Фінансові витрати та доходи, нетто	(146)	(7 419)	-
Інший операційний дохід	-	2 394	4

Основний управлінський склад Товариства за 2022 рік складається з 10 осіб (2021: 10 осіб). Винагорода основному управлінському персоналу за 2022 рік, представлена заробітною платою у розмірі 1 323 тисяч гривень (2021: 1 264 тисяч гривень).

Активи в формі права користування за договорами оренди.

Станом на 31 грудня 2022 в складі активів у формі права користування перебувають об'єкти оренди балансовою вартістю 61 049 тисяч гривень, що були визнані по договорах оренди з пов'язаними компаніями (31 грудня 2021: 49 407 тисяч гривень).

Забезпечення кредитних зобов'язань.

Банківські кредити Товариства забезпеченні договорами іпотеки компаній, що знаходяться під спільним контролем кінцевих бенефіціарів, в сумі застави, що дорівнює загальній заборгованості за такими кредитними угодами.

39 Події після звітного періоду

Керівництво вважає, що після звітної дати не відбулося суттєвих подій, що вимагають додаткового розкриття у цій фінансовій звітності відповідно до МСФЗ.

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

40 Інформація про формат представлення звітності

Нижче наведено інформацію про співставлення цієї окремої фінансової звітності Товариства (представленої з використанням формату Таксономії UA XBRL) з форматом фінансової звітності Товариства, визначеним Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до складання фінансової звітності»

Звіт про фінансовий стан (Баланс) на дату:

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	31 грудня 2022	31 грудня 2021	Назва рядків фінансової статистичної звітності	31 грудня 2022	31 грудня 2021
	тис.грн.	тис.грн.		тис.грн.	тис.грн.
АКТИВИ					
Необоротні активи					
Основні засоби	499 732	489 749			
			1005 Незавершені капітальні інвестиції	228	133
			1011 Основні засоби: первісна вартість	1 092 772	1 064 754
			1012 Основні засоби: знос	(593 268)	(575 139)
Нематеріальні активи	180 386	292 037			
			1001 Нематеріальні активи: первісна вартість	646 417	637 399
			1002 Нематеріальні активи: накопичена амортизація	(472 732)	(345 370)
Біологічні активи	-	-	1005 Незавершені капітальні інвестиції	6 701	9
Фінансові інвестиції	30 451	30 451	1035 Інші фінансові інвестиції	30 451	30 451
Відстрочені податкові активи	5 034	2 789	1045 Відстрочені податкові активи	5 034	2 789
Передплати за основні засоби	490	55 238	1090 Інші необоротні активи	490	55 238
Всього необоротних активів	716 093	870 264		716 093	870 264
Оборотні активи					
Запаси	549 579	752 421	1100 Запаси	549 579	752 421
Торгова та інша поточна дебіторська заборгованість	441 988	410 109			

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

40 Інформація про формат представлення звітності (продовження)

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.	Назва рядків фінансової статистичної звітності	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
			1125 Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	165 623	118 607
			1130 Дебіторська заборгованість: за виданими авансами	18 469	8 248
			1155 Інша поточна дебіторська заборгованість	257 896	283 254
Фінансові інвестиції	233 059	199 900	1160 Фінансові інвестиції - оборотні	83 059	199 900
			1120 Векселі одержані	150 000	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками бюджетом	3 154	1 542	1135 Дебіторська заборгованість: з бюджетом	3 154	1 542
Гроші та їх еквіваленти	109 468	94 645	1165 Гроші та їх еквіваленти	109 468	94 645
Інші оборотні активи	9 212	8 334	1190 Інші оборотні активи	9 212	8 334
Всього оборотних активів	1 346 460	1 466 951		1 346 460	1 466 951
Всього активів	2 062 553	2 337 215		2 062 553	2 337 215

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

40 Інформація про формат представлення звітності (продовження)

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.	Назва рядків фінансової статистичної звітності	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ					
Власний капітал					
Статутний капітал	743 999	743 999	1400 Зареєстрований (пайовий) капітал	743 999	743 999
Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток)	(992 285)	(665 488)	1420 Нерозподілений прибуток/(непокритий збиток)	(992 285)	(665 488)
Всього власний капітал	(248 286)	78 511		(248 286)	78 511
Довгострокові зобов'язання і забезпечення					
Банківські кредити	212 606	226 999	1510 Довгострокові кредити банків	212 606	226 999
Непоточні зобов'язання з оренди	155 759	197 760	1515 Інші довгострокові зобов'язання	155 759	197 760
Всього непоточні зобов'язання та забезпечення	368 365	424 759		368 365	424 759
Поточні зобов'язання і забезпечення					
Поточні забезпечення	130 499	17 540	1660 Поточні забезпечення	130 499	17 540
Банківські кредити	179 691	77 518	1600 Короткострокові кредити банків	43 105	2 557
			1610 Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	136 586	74 961
Поточні зобов'язання з оренди	139 277	113 224	1610 Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	139 277	113 224

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

40 Інформація про формат представлення звітності (продовження)

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.	Назва рядків фінансової статистичної звітності	31 грудня 2022 тис.грн.	31 грудня 2021 тис.грн.
Інші фінансові зобов'язання	-	2 460	1610 Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	-	2 460
Торгова та інша поточна кредиторська заборгованість	1 447 553	1 580 952			
Інші зобов'язання	-	-	1615 Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	1 221 893	1 513 735
			1625 Поточна кредиторська заборгованість за: розрахунками зі страхування	3 089	2 286
			1630 Поточна кредиторська заборгованість за: розрахунками з оплати праці	12 753	9 453
			1690 Інші поточні зобов'язання	209 818	55 476
Кредиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	38 589	27 247	1620 Поточна кредиторська заборгованість за: розрахунками з бюджетом	38 589	27 247
Зобов'язання за одержаними авансами	6 865	15 004	1635 Поточна кредиторська заборгованість за: одержаними авансами	6 865	15 006
Всього поточні зобов'язання та забезпечення	1 942 474	1 833 945		1 942 474	1 833 945
Всього зобов'язань	2 310 839	2 258 704		2 310 839	2 258 704
Всього власного капіталу та зобов'язань	2 062 553	2 337 215		2 062 553	2 337 215

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

**Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

40 Інформація про формат представлення звітності (продовження)

Звіт про сукупний дохід за період:

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	2022	2021	Назва рядків фінансової статистичної звітності	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.		тис.грн.	тис.грн.
Дохід від реалізації	6 103 392	7 416 730	2000 Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	6 103 392	7 416 730
Собівартість реалізації	(4 830 808)	(6 173 699)	2050 Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	(4 830 808)	(6 173 699)
Інші операційні доходи	35 468	21 109	2120 Інші операційні доходи	35 468	21 109
Витрати на збут	(1 364 470)	(1 186 761)	2150 Витрати на збут	(1 364 470)	(1 186 761)
Адміністративні витрати	(58 906)	(56 987)	2130 Адміністративні витрати	(58 906)	(56 987)
Інші операційні витрати	(18 527)	(8 279)	2180 Інші операційні витрати	(18 527)	(8 279)
Інші доходи	3 850	14 388	2240 Інші доходи	3 850	14 388
Інші витрати	(120 357)	(7 231)	2270 Інші витрати	(120 357)	(7 231)
Фінансові доходи	9 816	16 757	2220 Інші фінансові доходи	9 816	16 757
Фінансові витрати	(88 500)	(103 261)	2250 Фінансові витрати	(88 500)	(103 261)
Дохід/(витрати) з податку на прибуток	2 245	938	2300 Дохід/(витрати) з податку на прибуток	2 245	938
Збиток за рік	(326 797)	(66 296)		(326 797)	(66 296)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

40 Інформація про формат представлення звітності (продовження)

Звіт про рух грошових коштів за період:

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	2022	2021	Назва рядків фінансової статистичної звітності	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.		тис.грн.	тис.грн.
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			I. Рух коштів у результаті операційної діяльності		
Надходження від:			Надходження від:		
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7 048 524	8 953 633	Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	7 048 524	8 953 633
Повернення податків і зборів	25	925	Повернення податків і зборів	25	925
Цільового фінансування	6 144	6 878	Цільового фінансування	6 144	6 878
Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	968	564	Відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	968	564
Боржників неустойки (штрафів, пені)	167	734	Боржників неустойки (штрафів, пені)	167	734
Операційної оренди	10 110	15 343	Операційної оренди	10 110	15 343
Отримання роялті, авторських винагород	-	1 813	Отримання роялті, авторських винагород	-	1 813
Інші надходження	657	375	Інші надходження	657	375
Витрачання на оплату:			Витрачання на оплату:		
Товарів (робіт, послуг)	(6 013 376)	(7 738 180)	Товарів (робіт, послуг)	(6 013 376)	(7 738 180)
Праці	(287 167)	(341 456)	Праці	(287 167)	(341 456)
Відрахувань на соціальні заходи	(78 962)	(93 173)	Відрахувань на соціальні заходи	(78 962)	(93 173)
Зобов'язань з податків і зборів	(277 829)	(289 900)	Зобов'язань з податків і зборів	(277 829)	(289 900)
Інші витрачання	(87 863)	(152 720)	Інші витрачання	(87 863)	(152 720)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

40 Інформація про формат представлення звітності (продовження)

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	2022		2021	Назва рядків фінансової статистичної звітності		2022		2021
	тис.грн.		тис.грн.			тис.грн.		тис.грн.
Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності	321 398		364 836	Чисті грошові кошти, отримані від операційної діяльності	3195	321 398		364 836
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності				
Надходження від реалізації:				Надходження від реалізації:				
фінансових інвестицій	10 003		141 977	фінансових інвестицій	3200	10 003		141 977
необоротних активів	21		127	необоротних активів	3205	21		127
Надходження від дивідендів	-		44 745	Надходження від дивідендів		-		44 745
Надходження від погашення позик	34 921		89 874	Надходження від погашення позик	3230	34 921		89 874
Витрачання на придбання:				Витрачання на придбання:				
фінансових інвестицій	(76 459)		(256 608)	фінансових інвестицій	3255	(76 459)		(256 608)
необоротних активів	(112 336)		(191 805)	необоротних активів	3260	(112 336)		(191 805)
Витрачання на надання позик	(8 000)		(16 201)	Витрачання на надання позик	3275	(8 000)		(16 201)
Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	(151 850)		(187 891)	Чисті грошові кошти, отримані від інвестиційної діяльності	3295	(151 850)		(187 891)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЕКСПАНСІЯ»

Примітки до фінансової звітності (продовження)
за рік, що закінчився 31 грудня 2022

40 Інформація про формат представлення звітності (продовження)

Назва рядків фінансової звітності перекласифікованих згідно вимог Таксономії	2022	2021	Назва рядків фінансової статистичної звітності	2022	2021
	тис.грн.	тис.грн.		тис.грн.	тис.грн.
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності		
Надходження від:					
Отримання позик	17 832	197 069	Надходження від отримання позик	3305	197 069
Витрачання на:					
Погашення позик	(22 306)	(163 103)	Витрачання на погашення позик	3350	(163 103)
Сплату відсотків	(62 323)	(84 532)	Сплату відсотків	3360	(84 532)
Сплату заборгованості з оренди	(128 693)	(123 406)	Витрачання на сплату заборгованості з фінансової оренди	3365	(123 406)
Чисті грошові кошти, отримані від фінансової діяльності	(195 490)	(173 972)	Чисті грошові кошти, отримані від фінансової діяльності	3395	(173 972)
Чистий рух в грошові кошти та їх еквіваленти	(25 942)	2 973	Чистий рух в грошові кошти та їх еквіваленти	3400	(25 942)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року	92 088	89 251	Залишок крштів на початок року	3405	89 251
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	217	(136)	Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	(136)
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року	66 363	92 088	Залишок коштів на кінець року	3415	92 088